

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Heydar

SOS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 002 (5967) 9 yanvar 2020-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Prezident İlham Əliyev Anar Quliyevi qəbul edib

Səh 2

Azərbaycanın Baş Naziri Əli
Əsədov İranın Birinci
vitse-prezidentinə və Ukraynanın
Baş Nazırına başsağlığı verib

Bax → 3

Prezident İlham
Əliyevin rəhbərliyi ilə
Azərbaycan
möhşəm tarix yazır

Bax → 6

Azərbaycan
islahatlar
mərhələsində

Bax → 10

Azərbaycan Respublikasının Baş
Naziri Əli Əsədov İran İslam Respubli-
kasının Birinci vitse-prezidenti İshaq Ca-
hangiriye və Ukraynanın Baş Naziri Alek-
sey Qonçaruka başsağlığı məktubu göndə-
rib. Nazirlər Kabinetinin mətbuat xidmətin-
dən AZƏRTAC-a verilən məlumatə görə,
Baş Nazir Əli Əsədov Ukrayna Beynəlxalq
Hava Yollarına məxsus sərnişin təyyarəsin-
in Tehran yaxınlığında qəzaya uğraması
nəticəsində çoxsaylı insan tələfatı xəberinin
onu olduqca kədərləndirdiyini bildirib...

Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin
müəllifi olduğu azərbaycanlıq ideo-
logiyası bütün azərbaycanlıları vacib məq-
sədlər etrafında birləşdirir. Bu məqsədlər
birlik və həmrəylilik, müstəqil dövlətimizin in-
kişafına və daha da gücləndirilməsinə xid-
met etməkdən ibarətdir. Dövlətimizin başçı-
sı İlham Əliyevin 31 Dekabr - Dünya Azər-
baycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibə-
tilə dünya azərbaycanlılarına təbrikində
qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan...

Güclü iqtisadiyyat dövletə digər
dövlətlərdən, beynəlxalq teşkilatlar-
dan asılı olmadan müstəqil fealiyyət
göstərməyə imkan verir, yüksələn vergilərin
hesabına formalasən bündə vətəndaşların
rifah halının və sosial vəziyyətlərinin yaxşı-
laşmasına xidmet edir. Güclü iqtisadiyyat
daxili bazarıımızı təmin etmək hesabına id-
xalın azalmasına, bununla da, ölkəmizdə
devalvasiya və digər valyuta böhranlarının
qarşısının alınmasına getirib çıxarır. Güclü
iqtisadiyyatı isə, yalnız güclü lider və...

İstanbulda
Erdoğanla Putinin
görüşü olub

3

Avropa Birliyi çağırış edib

3

3-cü Sərhəd Zastavası üçün
yeni xidmət və yaşayış
kompleksi istifadəyə verilib

5

Azərbaycana
turist axını artırıb

8

İmza vərəqələrinin
DSK-lara geri qaytarılması
vaxtı bu tarixdə bitir

9

Səhnəmizin gözəllik ilahəsi

9

6

Bakı Ali Neft
Məktəbi karyera
imkanlarına görə
liderdir

6

Azərbaycan
Orduşu ilə bağlı
tədbirlər planı
imzalanıb

7

Bölgələr inkişafın yeni
mərhələsində

9 yanvar 2020-ci il

Prezident İlham Əliyev Anar Quliyevi qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Anar Quliyevi Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin sədri vəzifəsinə təyin olunması ilə əlaqədar qəbul edib. Azərbaycan Prezidentinin Mətbuat Xidmətindən verilən məlumata görə, görüsədə çıxış edən Prezident İlham Əliyev dedi:

- Mən siz Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin sədri vəzifəsinə təyin edirəm. Siz hazırda sədrin birinci müavini vəzifəsində çalışırsınız. Bu, sizə göstərilən böyük etimad və sizin üçün böyük məsuliyyətdir. Çünkü mənim tapşırımı Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin funksiyaları genişləndirilib. Hazırda bu Komitənin şəhərsalma və memarlıq prinsiplərini müasir əsaslarla təşkil etmək üçün xüsusi rol və əhəmiyyəti vardır. Bakı çar Rusiyası dövründə və sovet dövründə sənaye şəhəri kimi formallaşdırıldı. Təbii ki, sənayenin genişməqyaslı inkişafı şəhərimizin ekoloji vəziyyətinə çox mənfi təsir göstərmüşdür. Bir neçə il bundan əvvəl mənim göstərişimle Bakıda geniş yenidənqurma və abadlıq işlərinə start verildi. Vəzifə ondan ibarət idi ki, biz Bakını parklar və bağlar şəhərinə çevirək və buna nail oluruz. Bu gün həm Bakı sakinləri bunu görür, həm də xarici qonaqlar bunu qeyd edirlər. Bakının ekologiyasını böyük dərəcədə cirkləndirən yerlər və müəssisələr artıq leğv olunur. Onların yerində müasir, şəhərsalma qaydalarına uyğun yeni ictimai zonalar yaradılır. Biz, ilk növbədə, Bibiheybet buxtasının yaşıllaşdırılması, neft gəlməçələrinin qurudulması və təmizlənməsi məsələsinə diqqət yetirdik. Vaxtilə ekoloji fəlakət mənzərəsini eks etdirən Bibiheybet buxtası indi yaşlılıq, park zonasıdır. Orada idman şəhərciyi, o cümlədən Su idmanı Sarayı, digər idman və istirahət infrastrukturunu yaradılıbdır. Balaxanı zibilxanası digər tərfədən şəhərimizin havasını cirkləndirirdi. On illiklər ərzində biz bu acı reallıqla üz-üzə qalmışdıq. Orada yandırılan zibilin tüstüsü bütün şəhərimizin səməsini zəher kimi bürüyürdü. Biz orada təmizlədik, müasir zibilyandırma zavodu, poliqon tikilibdir. Çoxdandır ki, orada məşət tullantılarının əsaslılaşması prosesi təşkil edilib və artıq bu zona ekoloji təmiz zonaya çevrilib. O əraziyə bitişik olan Böyükşor gölünün təmizlənməsi layihəsi də çox böyük əhəmiyyət daşıyır. Ora da vaxtile ekoloji fəlakət zonası idi. Çünkü sovet vaxtında oraya həm kanalizasiya, həm də lay suları axıdlırdı, eyni zamanda, oradan açıq səma altında neft anbarı kimi istifade olundurdu. Böyükşor gölünün birinci hissəsinin təmizlənməsi hesab edirəm ki, şəhər üçün tarixi hadisədir. Hazırda orada bir kilometr uzunluğunda bulvar salınıb və gölə

quşlar da qonurlar. Bu da onu göstərir ki, təmizlik tam təmin edilibdir. Mən digər sahələri də sadalaya bilərəm, onlardan biri de Qara şəhərdir. İndi bəzilərinin yadından çıxır ki, biz maşınla o yerden keçəndə pəncərələri bağlayırdıq. Çünkü tüstübən, iydən dayanmaq mümkün deyildi. Biz Qara şəhəri Ağ şəhərə çevirdik. Hesab edirəm ki, bu da dünya miqyasında en böyük və ən müasir standartlara cavab verən şəhərsalma layihələrindən biridir. Artıq orada çoxmənzilli evlər tikilir, ictimai zonalar yaradılır. Qara şəhəri leğv edib onun yerdə ekoloji təmiz Ağ şəhər yaratmaq bizim növbəti tarixi xidmətidir. "Sovetski" adlandırılan ərazidə yaşayış çox ağır idi. Yəni, bir birinin içində olan köhnə daxma tipli tikililər həm ekoloji vəziyyətə çox mənfi təsir göstərirdi, həm də orada yaşayan insanlar və nəqliyat üçün böyük problem yaradırdı. Yolların eni 2-3 metr idi. Biz böyük işlər görərək oradan vətəndaşları kompensasiya əsasında köçürüdük. Bəzilərinə yeni evlər verildi, bəzilərinə pul təminatı. İndi orada fealiyyət göstərən Mərkəzi Park dünya miqyasında en gözəl parklardan biridir. Bütün bunlar görülən işlərin bir hissəsini təşkil edir. Bütün işləri sadalamaq üçün günlərə vaxt lazımdır. Görülən işlər onu sübut edir ki, Bakı şəhərinin inkişafına, havasının təmizlənməsinə və nəticə etibarilə, vətəndaşların rəhat yaşamasına nə qədər böyük diqqət göstərilir. İndi Bakı bulvarı 15 kilometr uzunluğunda gözəl bir

milli parkdır. Vaxtılıq uzunluğu cəmi 3 kilometr idi. Orada yerləşən sıradan çıxmış və yarıdaqılmış tiki-lilər söküldü, insanlar üçün şərait yaradıldı. Ona görə Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin fealiyyətində, ilk növbədə, bu amillər nəzərə alınmalıdır. Vətəndaşların rəhatlığı, ekoloji cəhətdən təmiz layihələrin icrası və şəhərsalma qaydalarına tam riayət edilməsi əsas prinsiplər olmalıdır. Əfsuslar olsun ki, əvvəlki dövrlərdə şəhərsalma qaydaları bəzi hallarda kobudcasına pozulurdu. Bakının müxtəlif yerlərində tarixi keçmişimizə zidd olan, heç bir memarlıq standartına uyğun olmayan yönəmsiz və eybəcər binalar tikiliydi. O binalar ele tikiyildi ki, həm ümumi mənzərəyə ziyan vururdu, həm də orada heç bir şəhərsalma əmsali nəzərdə tutulmurdu. Son vaxtlar mənim göstərişimlə, xüsusi Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin rəhbərliyinin dəyişilmiş nəticəsində artıq bu qaydalara riayət edilməye başlanılmışdır. Bunu iş adamları da nəzərə almalıdır. Bakı şəhəri bizim tarixi sərvətimizdir. Biz imkan vere bilərik ki, hansısa bir təmənnaya, hansısa bir hərisliyə görə şəhərimizin keçmişini məhv edək, yaxud da şəhərimizin gələcəyini şübhə altına qoyaq. Qətiyyən bu, olmayıacaqdır. Bütün biznes dairələri, inşaatla məşğul olan bütün şirkətlər bilsinlər ki, bundan sonra harada gəldi bina, ev tikmek praktikasına artıq son qoyulubdur. Bütün evlər, binalar şəhərsalma qaydalarına, Bakının memarlıq obrayı-

Nəyə görə? Çünkü əhali artır. Müstəqillik dövründə əhali üç milyon artıb. İndi bezi yerlərdə yeni məktəb tikintisi üçün yer tapa bilmirlər. Ona görə mən tapşırıq vermişəm və adiyyəti qurumlar bu işlərlə çox ciddi məşguldurlar, xüsusilə Abşeron rayonunda - orada böyük problemlər var. Üç növbədə oxuyan uşaqlar var. İndi yeni məktəblər üçün yer axtarırıq və bu da çox ciddi bir prosesdir. Yəni, artan əhali bütün infrastruktura artan yük deməkdir - həm nəqliyyata, həm sosial infrastruktura, həm də ictimai zonaların fealiyyətinə. Ona görə siz işləri Baş Plan əsasında qurarkən mütləq perspektivi də nəzərdə saxlamalısınız, çünkü əhalimiz bundan sonra da artacaq. Artımın da əsas səbəbi iqtisadi inkişafdır. İqtisadi inkişaf olmayan yerlərdə nadir hallarda əhali artır. Amma bizim iqtisadi inkişafımız bundan sonra da dəyaniqli olacaq. Ona görə bütün bu işlər bəri başdan hesablanmalıdır. Nəqliyyat infrastrukturuna xüsusi diqqət verilməlidir. Son illər ərzində köçürülmələr aparılan bir çox yerlərdə müasir nəqliyyat qovşaqları yaradılır, küçələr genişləndirilir. Yenə də keçmişdə "Sovetski" adlandırılan əraziyə qayıdırıam, orada küçələrin eni iki metrən çox deyildi. İndi geniş xiyanətlər salmışaq. İndi yol hərəkəti nə qədər yüngüləşib. Nəqliyyat infrastruktur təkcə avtomobil yollarının ibarət deyil.

Ardı Səh. 3

Prezident İlham Əliyev Anar Quliyevi qəbul edib

Əvvəli-Səh-2

İndi bizim şəhərtrafi dəmir yolu nəqliyyatı yeni mərhələyə qədəm qoyur. Bu il artıq dairəvi hərəkət marşrutu da işə düşəcək. Bu da, əlbəttə, avtomobil yollarına düşən yükü azaldacaq. Ona görə şəhərsalma qaydaları, nəqliyyat infrastrukturunu, digər kommunikasiyaları, memarlıq prinsipləri, Bakı şəhərinə uyğun memarlıq üslubunun qorunması, ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılması və digər amillər daim diqqət mərkəzində olmalıdır. Bir daha demək isteyirəm ki, Bakı şəhəri bizim milli sərvətimizdir. Bakı bu gün dünyanın en gözəl şəhərlərdən biridir. Bunun iki səbəbi var. Birincisi, şəhərin quruşluşu, şəhərdə mövcud olan gözəl tarixi memarlıq abidələri, o cümlədən içərişəhər, şəhərimizin Xəzər dənizinin kənarında yerləşməsi. Bu abidələr əsrərboyu mövcud idi. Ancaq indi bəziləri unudur ki, onların əvvəlki görkəmi necə idi. Qapqara qaralmış, yarıdaşılmış, baxımsız, rəngi solmuş binalar və illə boyu o binaların divarlarına hopmuş çöküntülər onların əsl simasını gizlədirdi. Biz bütün təmir işlərini çox böyük ustalıqla, binaların tarixi görünüşünə xələl gətirmədən aparmışq. Bu, birinci amildir ki, biz Bakını dünyanın en gözəl şəhərlərindən birinə çevirmişik və tarixi abidələrimizi bərpə etmişik. İkinci amil müasir binalardır. Bunlar da memarlıq abidəlidir. Məsələn, Heydər Əliyev Mərkəzi en mötəbər

mətbə orgaşlarının birində儒ur edilən hesabatda dünyanın en gözəl 10 binasının arasında yer alıb. Mənim fikrimcə, bu, dünyanın en gözəl binasıdır. Biz tekce Heydər Əliyev Mərkəzinin timsalında nəinki müasir Bakıımızın, Azərbaycanımızın rəməzini görürük. "Alov qüllələri", "Crystall Hall", Xalça Muzeyi, ofis binaları - bütün bunlar Bakının müasir memarlığını təcəssüm etdirir. Əsas vəzifəmiz, - mən bu vəzifəni çox ciddi qoymuşdum, - ondan ibarət idi ki, biz keçmişlə müasirliyin vəhdətini təşkil etmeliyik. Bəzi tarixi şəhərlərdə müasir binalar o şəhərlərin simasını korlayır, tarixlə tamamilə uzaşır. Amma bizim müasir binalarımız eleyə gözəl memarlıq üslubunda və eleyə yerlərdə inşa edilib ki, tarixlə uzaşır. Məsələn, qədim içərişəhərdən çıxıb yolu keçərək müasir bulvara qədəm qoyan hər bir insan sanki keçmişdən bu günə səyahət edir. Yenə də deyirəm, bu, nadir bir mənzərədir. Şəhər inkişaf etməlidir, böyülməlidir, ancaq çox ciddi şəhərsalma prinsipləri əsasında. İndi tikintide mövcud olan əmsallar gözənlənilərdir və bu əmsallar pozulmamalıdır. Bir müddət bundan önce ziyalılarla görüşdə Memarlar İttifaqının sədri təklif vermişdi ki, Bakının mərkəzi rayonu formalaşın. Mən Bakı Şəhər icra Hakimiyyətinə müvafiq göstərişlər vermişəm. Size de tapşırıram, Bakı Şəhər icra Hakimiyyəti, Memarlar İttifaqı yığışın birlikdə təklif-

ləri konkretləşdirin. Çünkü bunun üstündən artıq uzun müddət keçib, ancaq hələ ki, mənə heç bir təklif verilməyib. Mən prinsip etibarilə bu təklifi dəstekləyirəm. Çünkü belə olan halda mərkəzi rayonda bu rayona uyğun xüsusi mühafizə tədbirləri görüle bilər və memarlıq abidələrimizə diqqət da-ha da yüksək ola bilər. O ki qaldı, yeni binaların tikintisine, burada qaydalar daha da sərt olmalıdır. Bir daha demək isteyirəm ki, Komitənin funksiyaları genişləndir. Mən Komitənin son vaxtlardakı fəaliyyətini yüksək qiymətləndirirəm. Sizin bu vəzifəyə təyin olunmağınızda bu amil əsas rol oynayır. Siz bu məsuliyyəti dərk etməlisiniz. Ölkəmizin hər bir yerində bütün inşaat işləri müasir şəhərsalma qaydalarına uyğun aparılmalıdır.

X X X

Anar Quliyev: Möhtərəm cənab Prezident, ilk növbədə, göstərdiyiniz bu yüksək etimada görə dərin təşəkkürümüz bildirirəm. Sizin bu qərarınızı Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin kollektivinin hər bir üzvünün ötən müddət ərzində əməyinə verdiniz yüksək qiymət kimi qəbul edirəm. Mənim üçün isə bu, olduqca böyük şərəf və eyni zamanda, daha da böyük məsuliyyətdir. Sizi emin edirəm ki, göstərdiyiniz etimadı doğrultmaq üçün əlimdən gələni edəcəyəm. Verəcəyiniz göstərişləri yerinə yetirmək üçün Komitənin bütün potensialını səfərbər et-

məyə çalışacağam. Cənab Prezident, son müddət ərzində Sizin təşəbbüsünüz və böyük dəstəyinizle ölkəmizdə şəhərsalma sahəsində ciddi islahatlar həyata keçirilir. Qəbul etdiyiniz qərarlara, verdiyiniz tapşırıq və göstərişlərə uyğun olaraq, institutional dəyişiklik, quruculuq işləri aparılır. Mütərəqqi beynəlxalq təcrübə öyrənilərək tətbiq edilir, dövlət idarəciliyinin səmərəliliyi artırılır, yeni şəhərsalma layihələri icra olunur. Şəhərsalma fəaliyyətinin təşkili Sizin hər zaman xüsusi diqqət mərkəzində saxlanıldığı məsələlərdən biridir. Şəhərsalma proseslərinin planlı, sistemli, qanunvericiliyin tələbləri uyğun təşkilə Komitə qarşısında qoşduğunuz başlıca vəzifələrdəndir. Həmkarlarımıla birgə gündəlik işimizdə bu prinsipləri rəhbər tutmağa çalışırıq. Mənə göstərdiyiniz bu yüksək etimada görə Sizə bir daha dərin minnətdarlığı bildirirəm. Öz növbəmdə, rəhbərliyinizlə Azərbaycan Respublikasının şəhərsalma qanunvericiliyinə uyğun olaraq, paytaxt Bakı və digər şəhərlərimizdə rəhat, sağlam, təhlükəsiz həyat şəraitinin təmin olunması üçün əlimdən gələni əsirgəməyəcəyim. Komitənin bu məqsədlə aidiyyəti dövlət qurumları ilə səmərəli əməkdaşlığını davam etdirəcəyinə söz verirəm. Prezident İlham Əliyev: Əminəm ki, siz bu yüksək etimadı doğruldacaqsınız və dediyim bu prinsiplərə gündəlik işdə əməl edəcəksiniz.

**Prezident
İlham Əliyev
Dövlət Şəhərsalma
və Arxitektura
Komitəsinə sədr
təyin edib**

Prezident İlham Əliyev Anar Quliyevin Azərbaycan Respublikası Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin sədri təyin edilmesi haqqında sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd edilir ki, Anar Adil oğlu Quliyev Azərbaycan Respublikası Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin sədri təyin edilsin. Prezident İlham Əliyevin digər sərəncamı ilə Anar Quliyev Azərbaycan Respublikası Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi sədrinin birinci müavini vəzifəsindən azad edilib.

**Prezident İlham Əliyev İran və
Ukraynanın prezyidentlərinə
başsağlığı verib**

Prezident İlham Əliyev İran İslam Respublikasının Prezidenti Həsən Ruhaniyə başsağlığı verib. Başsağlığında deyilir: "Hörmətli cənab Prezident, Tehran şəhəri yaxınlığında sənəsin təyyarəsinin qəzaya uğraması nəticəsində çoxsaylı insan tələfatı xəber məni olduqca kədərləndirdi. Bu faciə ilə əlaqədar Sizə, hələk olanların ailələrinə və yaxınlarına şəxsən öz adımdan və Azərbaycan xalqı adımdan dərin hüznə başsağlığı verirəm."

Prezident İlham Əliyev, həmçinin Ukraynanın Prezidenti Vladimir Zelenskiyə də başsağlığı verib. Başsağlığında deyilir: "Hörmətli cənab Prezident, Tehran şəhəri yaxınlığında Ukrayna Beynəlxalq Hava Yollarına məxsus sənəsin təyyarəsinin qəzaya uğraması nəticəsində çoxsaylı insan tələfatı xəber məni olduqca kədərləndirdi. Bu faciə ilə əlaqədar Sizə, hələk olanların ailələrinə və yaxınlarına şəxsən öz adımdan və Azərbaycan xalqı adımdan dərin hüznə başsağlığı verirəm."

**Azərbaycanın Baş Naziri Əli Əsədov
İranın Birinci vitse-prezidentinə və
Ukraynanın Baş Nazirinə
başsağlığı verib**

Azərbaycan Respublikasının Baş Naziri Əli Əsədov İran İslam Respublikasının Birinci vitse-prezidenti İshaq Cahangiriye və Ukraynanın Baş Naziri Aleksey Qonçaruka başsağlığı məktubu göndərib. Nazirlər Kabinetinin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a verilən məlumatə görə, Baş Nazir Əli Əsədov Ukrayna Beynəlxalq Hava Yollarına məxsus sənəsin təyyarəsinin Tehran yaxınlığında qəzaya uğraması nəticəsində çoxsaylı insan tələfatı xəberinin onu olduqca kədərləndirdiyini bildirib. Azərbaycanın Baş Naziri bu faciə ilə əlaqədar İranın Birinci vitse-prezidentinə və Ukraynanın Baş Nazirinə, hələk olanların ailələrinə və yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verib.

İstanbulda Ərdoğanla Putinin görüşü olub

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan ilə Rusiya Prezidenti Vladimir Putin arasında görüş olub. SİA-nın məlumatına görə, Rəcəb Tayyib Ərdoğanla Vladimir Putin "Türk axını" təbii qaz boru xəttinin açılışını öncəsi görüşüb. Türkiye Prezidenti Rusiya təbii qazını Türkiyəyə və Türkiyə üzərindən də Avropaya nəql ediləcək "Türk axını" təbii qaz boru xəttinin açılışı üçün İstanbulda sefər edən Vladimir Putini Haliç Kongres Mərkəzində qarşılaşdırıb. Qarşılımadan sonra ikitərefli görüş baş tutub.

Avropa Birliyi çağırış edib

Avropa Birliyi Komissiyasının Prezidenti Ursula von der Leyen Yaxın Şərqdəki gərginliyin yalnız bölgəyə deyil, bütün dünyaya təsir etdiyini vurgulayaraq, siyahılar tecili dayandırılmalıdır deyərək, regiona çağırış edib. SİA-nın xarici mətbəata istinadən verdiyi xəbərə görə, Yaxın Şərqdə yaşanan böhranın Avropa İttifaqına da təsir etdiyini vurgulayan Ursula von der Leyen tərəfləri dialoqa davət edib. Həmçinin İraq, İran və Liviyyada yaşanan hadisələr haqqında danışan Von der Leyen bölgədəki gərginlik hamımıza təsir edir deyərək, bölgədəki hadisələri müzakirə edib.

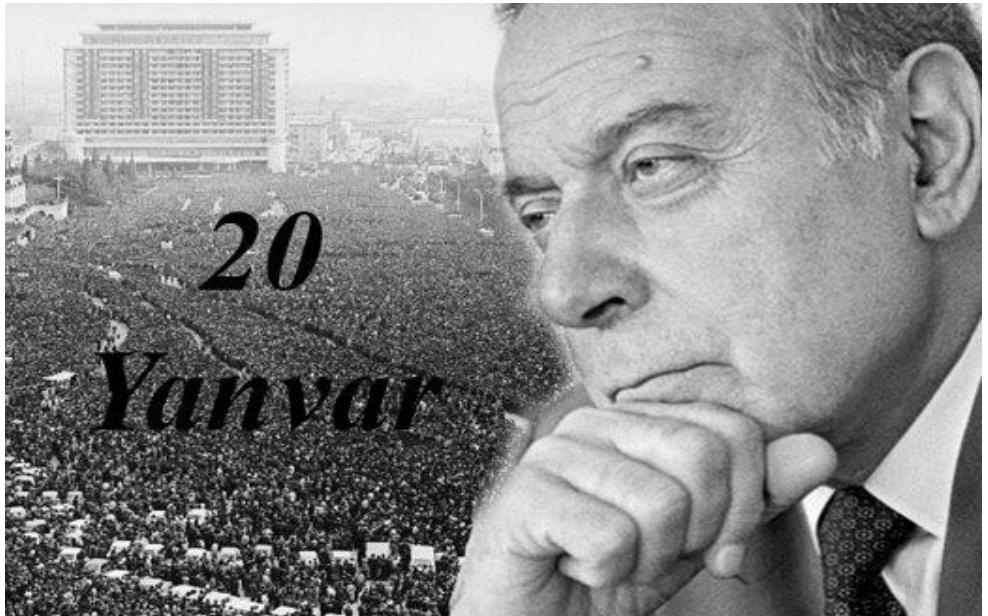

9 yanvar 2020-ci il

20 YANVAR HADİSƏLƏRİNDE HEYDƏR ƏLİYEV FAKTORU

Ulu Öndər: “Biz 20 Yanvar faciəsini təkcə faciə kimi deyil, həm də müasir tariximizin şanlı səhifələrindən biri kimi xatırlamalıyıq”

Tarixi unutmamaq üçün, bizlər bir vətəndaş olaraq, 20 Yanvar, Xocalı və Qarakənd faciələri barədə hər zaman, hər vaxt danışmalı, o hadisələri xatırlamalıyıq. Çünkü bütün bunların hər birisi ayrı-ayrılıqla bir fakt və bir tarixi olaylardır. Belə ki, Azərbaycanımızın müasir tarixi, həmin qanlı səhifələr, əsala, unudulmamalıdır! Bizim hər birimizin önündə böyük dövlət və siyaset xadimi, Ulu Öndər Heydər Əliyevin tarixi hadisələrə yanaşma nümunəsi vardır. Həmin örnek, həmin nümunə adıçəkilən faciələrin gənc nəslin yaddaşına yazılması prosesində hər birimizə bir dərsdir - tarixi dərs. Biz bu gün hər addımı gülüstana çevrilən Azərbaycan haqqında danışarkən, bu günlərimiz üçün öz canlarını əsirgəməyən 20 Yanvar şəhidlərinin cəsarətini, qanlı faciənin ertəsi günü Moskvada - faciənin baiskar, əli azərbaycanlıların qanına batmış Mixail Qorbaçovun gözünün qabağında Kremlin ayrı-seçkililik siyasetini lənətləyən və dünyaya səs salan bəyanatla çıxış etmiş Böyük Liderimizin qətiyyətini yada salmalıyıq.

Biz Azərbaycan Respublikasının BMT Təhlükəsizlik Şurası kimi mötəbər beynəlxalq təşkilata sədrlik etdiyi fəxlə qeyd etdiyimiz zaman, xatırlatmalyıq ki, məhz 1990-ci ilin yanarlarında böyük əksəriyyəti uşaqlardan, qadınlardan ve qocalardan ibarət olan günahsız insanların qanı tökürlərən, həmin BMT-də oturan insanların heç biri bizim fəryadımızı eşitmirdi... O da, sərr deyil ki, 20 Yanvar hadisəsi həm də Azərbaycan xalqının milli azadlıq hərəkatının qarşısını almaq üçün törədilmişdi. Qurulmuş plana görə həmin hərəkatın qarşısı mütləq alınmalıdır. Əlbəttə ki, əger Ulu Öndər Heydər Əliyev faktor ortaya çıxmazsa, Kreml bu istəq mütləq baş tutacaqdı. Ancaq Mixail Qorbaçovun gözəldiyinin əksinə olaraq, Heydər Əliyev faktor öz sözünü dedi ve Azərbaycan milli azadlıq hərəkatı, nəinki boğulmadı, əksinə, öndə getməyi bacaran bir Liderin gözlənilmədən ortaya çıxmasi na görə bu hərəkat daha da genişləndi və dönməz xarakter aldı. 20 Yanvar faciəsinin ertəsi günü Moskvadakı Azərbaycan nümayəndəliyinə gələrək, Qorbaçovu, qətiyyətli və kəskin şəkildə tənqid edən Ulu Öndər Heydər Əliyev həmin addımıyla müstəqiliyyə gedən yolumuzun yarادırıqmasının qarşısını aldı.

Bakı qırğıncında o zamanki SSRİ rəhbəri Mixail Qorbaçovun birbaşa günahkar olması barədə söylenilənlər kiminsə subyektiv fikri deyil, tarixi fakt idi. Qorbaçov özü de sonralar bunu etiraf etmişdi. O, 1995-ci ildə Türkiyədə olarkən, 20 Yanvar qırğını ilə bağlı suala verdiyi cavabında özünün günahkar olduğunu açıq şəkildə boynuna almışdı. Amma Qərbədə belə bir cellada Nobel mükafatı vermişdilər. Kiminse qəsdindən-qərəzindən asılı olmayaraq, ölkəmizdə her il yanvar ayının 20-

rəndən deportasiya edildi. Bunu görən ermənilər öz iddialarına haqq qazandırmak üçün Sumqayıt qırğıını hazırladılar. Onlar Sumqayıtda 5-10 nəfər erməni qurban verməklə, Dağlıq Qarabağın Ermənistana birləşdirilməsi üçün əsaslı bəhanə əldə edəcəklərinə əmin idilər. Amma onların bu planı da baş tutmadı. Bununla belə, Qorbaçov ve onun ətrafindəki erməni mafiyası Dağlıq Qarabağ ətrafindəki uyuları davam etdirdilər.

Nə yaxşı ki, xalqın böyük əksəriyyətinin tekidli xahişi və isarlı teklifi ilə Ulu Öndər Heydər Əliyev ölkədə siyasi hakimiyətə qayıtdı. Məhz həmin qayıdışdan sonra 20 Yanvar faciəsinə hüquqi və siyasi qiymət verildi. Elə, “biz 20 Yanvar faciəsini təkcə faciə kimi deyil, həm də müasir tariximizin şanlı səhifələrindən biri kimi xatırlamalıyıq” ifadəsini

də ilk dəfə, məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevdən eşitmışık. Nə yaxşı ki, ölkəmizdə Heydər Əliyev siyaseti davam edir və biz milli tariximizin, bütün səhifələrini, məhz olduğu kimi, öyrənir və öyrədirik.

Bu gün Azərbaycan dövləti 20 Yanvar faciəsi zamanı şəhid olmuş insanların ailələrinə, sağlamlığını itirərək əlil olmuş insanlara lazımi səviyyədə diqqət və qayğı göstərir. 20 Yanvar faciəsinə hüquqi-siyasi qiymətin Ulu Öndərimiz tərəfindən verilməsindən başlayaraq, bu günə qədər dövlətimiz şəhidlərin adının ebediləşdirilməsi üçün addımlar atır. Bu addımı isə, məhz Ümummilli Lider Heydər Əliyev siyasi kursunun layiqli davamçısı, ölkə Prezidenti İlham Əliyev davam etdirir. Eyni zamanda, şəhid ailələrinə, o hadisələr zamanı əlil olmuş insanlara dövlətimizin diqqət və qayğısi yüksək səviyyədədir. Azərbaycan dövləti 20 Yanvar faciəsində şəhid olmuş insanların ailəsinə, əlil olmuş insanlara yüksək qayğı göstərir. Bu təbəqəyə aid olan bütün insanlar dövlətimizin başçısı üçün çox əziz və qiymətli insanlardır. Və sonda daha bir mühüm məsələni də qeyd etmək yerinə düşərdi ki, bu gün Azərbaycan dövləti öz müstəqilliyi yoluñda göstərdiyi qətiyyəti ilə, bir daha sübut edir ki, bu müstəqil dövlətin rəhbəri olan Prezident İlham Əliyev Cənabları müstəqilliyimizin ebediliyiñi qoruyan güclü, mütərəqqi və müdrik siyasetçi kimi hər zaman öndə olan Lider kimi, bu mövqeyini qoruyub-saxlayacaq. Çünkü Azərbaycan xalqı öz Liderinin ətrafında sıx birləşib.

RƏFIQƏ KAMALQIZI

si Azərbaycan xalqı tərəfindən hüzün və kədərlə, həm də azadlıq mübarizəsinin şərəf və qurur zirvəsi kimi yad edilir. Bu hadisə haqqında çox yazılıb və hələ çox yazılaçaq. Bizim də məqsədimiz bu qanlı faciə ərefəsində o günlərə bir daha qayıtmak və başımıza gətirilənləri analiz etmək, ondan ibret götürmək, səhvlerimizdən neticə çıxarmaqdır. Ən başlıcası isə, faciəyə aparan yol daqıqlıqla qələmə alınmalıdır. Bu yol 1988-ci il fevral ayının 20-da Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti Partiya Komitəsinin plenumunda “Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin (DQMV) Azərbaycanın tərkibindən çıxarıllaraq, Ermənistən tərkibinə daxil edilməsi” barədə qərarın qəbul edilməsi ilə başlandı. Və bunun ardında Ermənistandağı azərbaycanlılar doğma dədə-baba yurdla-

3-cü Sərhəd Zastavası üçün yeni xidmət və yaşayış kompleksi istifadəyə verilib

Dünən "Naxçıvan" Əlahiddə Sərhəd Diviziyanın 3-cü Sərhəd Zastavası üçün yeni xidmət və yaşayış kompleksi istifadəyə verilib. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilib ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov bu münasibətlə keçirilən tədbirdə iştirak edib. "Naxçıvan" Əlahiddə Sərhəd Diviziyanın komandiri, general-major Niyaməddin Tağıyev Ali Məclisin Sədrinə raport verib. Ali Məclisin Sədri açılışı bildirən lenti kəsib.

Bildirilib ki, 3-cü Sərhəd Zastavası əsaslı şəkildə yenidən qurulub. Qərgahın binasında əsgərlər üçün 48 yerlik yataqxana, subay zabitlər üçün istirahət yerləri, sinif otağı, silah, rabitə və digər xidməti otaqlar, yemekxana, metbox və ərzaq anbarı yerləşir. Ərazidə sərhədçi ailələri üçün 12 mənzilli 2 mərtəbəli xidməti yaşayış binası, hamam-camaşırxana, qazanxana, əşya, ərzaq və silah anbarları, avtomobillər üçün 2 saxlanc yeri, xidməti heyvanlar üçün yardımçı bina və helikopter meydancası inşa edilib. Yaşayış binalarındaki mənzillərin her birinə mebel dəstləri, məişət əşyaları qoyulub və fərdi qızdırıcı ilə təmin edilib. Ali Məclisin Sədri sərhədçi ailələri ilə görüşüb, onları xidməti yaşayış binasının istifadəyə verilməsi münasibətile təbrik edərək deyib: 3-cü Sərhəd Zastavasında sərhədçi ailələri üçün lazımi şərait yaradılmış, xidməti yaşayış binası tikilmişdir. Görülən işlərin nəticəsidir ki, zastava da həm hərbi xidmet hərəkəfli təşkil ediləcək, həm də zabit-gizir ailələrinin rahat yaşayışı təmin olunacaq. Əvvəlki dövrda burada yaşayış üçün normal şərait yox idi. Ailələr çətinlik çekirdi. Lakin bu gün - yeni ilin ilk günlərində hər cür şəraiti olan mənzillər sərhədçi ailələrinin istifadəsinə verilir. Yaradılan şəraitdən düzgün istifadə olunmalı, tikilənlər qorunub saxlanılmalıdır ki, növbəti yerdəyişmələr zamanı gələn ailələr də mənzillərdən rahat istifadə etsinlər. Ali Məclisin Sədri sərhədçi ailələrini yeni ilde müasir xidməti mənzillərlə təmin olunmaları münasibətə bir daha təbrik edib, onlara rahat və firavan

istifadəyə verilir. Ümummillilər Heydər Əliyev deyirdi ki, "Azərbaycanın dövlət sərhədi Azərbaycanın müstəqilliyini, suvereniliyini nümayiş etdirən amildir". Bu gün müstəqil Azərbaycanda Sərhəd Qoşunları fəaliyyət göstərir və ölkəmizin sərhədləri etibarlı qorunur. Ali Məclisin Sədri deyib: 3-cü Sərhəd Zastavası 1981-ci ildə Sovetlər Birliyi dövründə yaradılmışdır. Üç ölkənin sərhədinin kəsişdiyi ərazidə yerləşən zastavada heç vaxt bu cür xidməti şərait olmamışdır. Azərbaycan müstəqillik qazandıqdan sonra ərazinin vacibliyi nəzərə alınmış, zastavanın fəaliyyətinin təmin olunması sahəsində işlər görülmüşdür. Sovetlər Bir-

heyat arzulayıb. Sərhədçi ailələri adından çıxış edən Dilbər Hacızadə göstərilən qayğıya görə Ali Məclisin Sədrinə minnətdarlıq edib. Ali Məclisin Sədri uşaqlara hədiyyələr təqdim edib. Uşaqlar dan Damla Hacızadə, Taleh Hüseynov və Dəniz Hacızadə vətənpərvərlik ruhunda şeirlər söyləyiblər.

Sonra şəxsi heyətə görüş olub. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov sərhədçiləri salamlayıb, 3-cü Sərhəd Zastavası üçün yeni xidməti və yaşayış kompleksinin istifadəyə verilməsi münasibətə şəxsi heyəti təbrik edərək deyib: Bu gün "Naxçıvan" Əlahiddə Sərhəd Diviziyanın 3-cü Sərhəd Zastavasının tarixində yeni bir dövr başlayır. Zastava əsaslı yenidənqurmadan sonra

hərbi birləşmələrinin ərazidə çıxarılması ilə əlaqədar silah-sursatın 50 faizinin onlara qaytarılması haqqında sərəncam vermişdi. Lakin ümummillilər Heydər Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikası ərazisində yerləşən Sovet ordu, birləşmə və hissələrinin bütün silah-sursatının muxtar respublikada saxlanması haqqında qərar qəbul etmiş və buna nail olmuşdur. 1992-ci ilin avqust ayında Naxçıvandaki sərhəd dəstəsində ilk dəfə müstəqil Azərbaycanın üçrəngli bayraqı qaldırılmış və ölkəmizdə ilk sərhəd dəstəsinin yaradılması elan olunmuşdur. Öten dövrde Naxçıvan Sərhəd Dəstəsi şərəflə yol keçmiş,

"Naxçıvan" Əlahiddə Sərhəd Diviziyanın formallaşması və inkişafı istiqamətində ardıcıl və məqsəd-yönlü tədbirlər həyata keçirilir. Diviziyanın maddi-texniki bazası möhkəmləndirilib, hərbi qulluqçuların xidmət və məişət şəraiti yaxşılaşdırılır. Şəxsi heyət göstərilən qayğı və yaradılan şəraitdə səmərəli istifadə edərək bundan sonra da sərhədlərin etibarlı mühafizəsini təmin edəcək, verilən tapşırıqların icrasını layiqince yerinə yetirəcəkdir. Niyaməddin Tağıyev yaradılan şəraite görə şəxsi heyət adından minnətdarlıq edib.

Ösgər Namiq Bağırov çıxış edərək sərhədlərimizi etibarlı qo-

ruyacaqlarına söz verib. Ali Məclisin Sədri deyib: Öten dövrde "Naxçıvan" Əlahiddə Sərhəd Diviziyanın xidmət edən əsgər və zabitlər üzərlərinə düşən şərefli vəzifəni layiqincə yerinə yetirmiş, sərhəd pozucularına qarşı qəhrəmanlaşmasına mübarizə aparmışlar. 3-cü Sərhəd Zastavasının adını daşıdıığı Natig Xəlilov da mərd, igid sərhədçi olmuşdur. O, 1995-ci ildə bu ərazini qanunsuz keçmək istəyən silahlı dəstələrlə mübarizədə həlak olmuş və adı bu zastavaya verilmişdir. Həmçinin "Naxçıvan" Əlahiddə Sərhəd Diviziyanın xidməti vəzifələrini layiqincə yerinə yetirən əsgər, çavuş, gizir və zabitlər yüksək dövlət mükafatlarına layiq görülmüşlər. Ölkə Prezidentinin 2019-cu il 16 avqust tarixli müvafiq Sərəncamı ilə "Naxçıvan" Əlahiddə Sərhəd Diviziyanın komandiri, 3-cü dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni ilə təltif olunmuşdur.

Ali Məclisin Sədri 3-cü dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordenini "Naxçıvan" Əlahiddə Sərhəd Diviziyanın komandiri, general-major Niyaməddin Tağıyevə təqdim edib. Şəxsi heyət "Hamı bir nəfər, bir nəfər hamı üçün" şüarını səsləndirib. Sərhəd zastavasının ərazisində video-kamera nəzəret sistemi quraşdırılıb, sıra meydani, idman və təlim şəhərciyi, atəş hazırlığı sahəsi, futbol və voleybol meydancaları yaradılıb. Bundan başqa, uşaqlar üçün eyləncə qurğuları quraşdırılıb, geniş abadlıq işləri aparılıb, yaşıllıq salınır, 4 kilometr məsafədən qaz və 1450 metr su xətti çəkilib. Gətirilmiş ərzəq məhsulları zastavanın anbarına tehvil verilib.

9 yanvar 2020-ci il

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan möhtəşəm tarix yazır

*Milli Məclisin
deputati, akademik
Nizami Cəfərovun
yap.org.az-a müsahibəsi*

- *Nizami müəllim, 2019-cu il arṭıq tarixə qovuşdu. Sizə, ötən il Azərbaycan üçün hansı uğurlarla yadda qaldı?*

- Əlbəttə ki, başa vurduğumuz 2019-cu il uğurlu il kimi Azərbaycanın tarixinə yazılıdı. Hesab edirəm ki, Azərbaycanın qazandığı uğurlar bütün dünyada yaşayan azərbaycanlıların nailiyəti kimi dəyerləndirilə bilər. Çünkü müasir müstəqil Azərbaycan dövləti bütün dünyada yaşayan azərbaycanlıların Vətəni hesab olunur.

Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin müəllifi olduğu azərbaycanlıq ideologiyası bütün azərbaycanlıları vacib məqsədlər etrafında birləşdirir. Bu məqsədlər birlik və həmrəylik, müstəqil dövlətimizin inkişafına və daha da gücləndirilməsinə xidmət etməkdən ibarətdir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin 31 Dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətələ dünya azərbaycanlılarına təbrikində qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan öz dövlət müstəqilliyyini bərpa etdiğən sonra yaxın keçmişimizin bir çox tarixi sınaq anlarında müteşəkkil birlik və həmrəylik nümayiş etdirərək, bütün sahələrdə böyük inkişafa və uğurlara nail olub. Cənab Prezident təbrikində onu da bildirib ki, dünyanın ayrı-ayrı bölgələrində mürəkkəb etno-siyasi proseslərin, din və məzəhəb qarşıdurmalarının, humanitar felakətlərin baş verdiyi bir vaxtda Azərbaycan sabitliyin, etnik-dini tolerantlığın və multikultural ənənələrin qorunub saxlanıldığı unikal məkandır. Məhz bunun nəticəsidir ki, bəşəriyyəti narahat edən bir çox problemlər Bakıda müzakirə olunur, ölkəmiz bu istiqamətdə mühüm beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi edir.

Azərbaycan bu gün dünyada sivilizasiyalara dialog, multikulturalizm və tolerantlıq məkanı kimi tanınır. Ötən il ərzində ölkəmizin Türkülli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının növbəti Zirvə Görüşünə, Dünya dini liderlerinin II Sammitinə, Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin dövlət və hökumət başçılarının XVIII Zirvə Görüşüne ev sahibliyi etməsi və növbəti üç ildə bu Hərəkətə sədrliyin Azərbaycana keçməsi dövlətimizin beynəlxalq müstəvidə ar-

tan nüfuzundan xəbər verir.

Ötən il həmçinin, TANAP layihəsinin Avropaya birləşən hissəsinin açılış oldu. Bu da bizim üçün tarixi hadisədir. Bütün bunlar Azərbaycanın beynəlxalq müstəvidə mövqeyini gücləndirir. Ümumilikdə, Azərbaycan 2019-cu ildə hər bir sahədə möhtəşəm nailiyətlər əldə edib. Sosial-iqtisadi, humanitar, mədəni sahələrdə mühüm uğurlar qazanıb. Bir sözə, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan möhtəşəm tarix yazır.

- *Ötən il eyni zamanda, ölkəmizdə mühüm islahatlar həyata keçirildi. Bu islahatların əhəmiyyəti nədən ibarətdir?*

- Bəli, islahatlar baxımından ötən il xüsusilə əlamətdar oldu. Bilirsiniz ki, Azərbaycan öz siyasetini bir qayda olaraq zamanın dəyişən tələblərinə uyğun qurur. Bu baxımdan respublikamızda reallaşdırılan islahatlar xüsusilə səciyyəvidir. Azərbaycanı fərqləndirən əsas məqamlardan biri ondan ibarətdir ki, reallaşdırılan islahatlar kompleks səciyyə daşıyır və dövlət siyasetinin bütün istiqamətlərini əhatə edir. Prezident İlham Əliyev Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibətələ Azərbaycan xalqına təbrikində "2019-cu il tarixdə dərin islahatlar illi kimi qalacaq. Siyasi islahatlar, kadr islahatları, struktur islahatları, iqtisadi, siyasi və sosial sahələrdə aparılan islahatlar bizim gücümüzü artırımsıdır", - deyə vurğulayıb.

2019-cu ildə də uğurla davam etdirilən islahatların mühüm bir qismi iqtisadi sektor əhatə edir. Ötən il milli iqtisadiyyatımızda artım davam edib. Mən iqtisadçı olmasam da, açıqlanan rəqəmlərə əsasən deye bilərem ki, qeyri-neft sektorunda istehsalın genişlənməsi ilə paralel şəkildə, ölkəmizdən ixrac da artır. Artıq Azərbaycan şirkətləri xarici ölkələrdə keçirilən beynəlxalq sərgilərdə vahid ölkə stendində uğurla təmsil olunurlar. Bütvölkük 2019-cu ildə respublikamızdan qeyri-neft məhsullarının ixracı təxminən 15 faiz artıb ki, bu da məhsullarımızın yüksək rəqəbat qabiliyyətinə malik olduğunu, həmçinin, "Made in Azerbaijan" brendinə dünya miyunasında inamın artlığını təsdiqləyir. Azərbaycanda həyata keçirilən islahatlar nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların hesabatlarında da mühüm yer tutur. Ölkəmiz bir sıra göstəricilərə görə dünya miyunasında on sıralarda dayanır.

Bundan başqa, ötən il aparılan kadr islahatları da cəmiyyətimiz tərəfindən böyük rəğbatla qarşılandı. Bütün bunlar göstərir ki, Azərbaycan xalqı Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi islahatları birmənalı şəkildə dəstəkləyir.

- *Həyata keçirilən sosial islahatlar da cəmiyyətimiz tərəfindən yüksək qiymətləndirilir...*

- Təbii ki. Azərbaycan sosial dövlət olduğu üçün xalqın rifah hali dövlətimizin siyasətində başlıca yer tutur. 2019-cu ildə ölkəmizdə reallaşdırılan islahatlar sırasında sosial məzmunlu islahatların əhatə dairəsi daha geniş olub. Azərbaycan sosial dövlətdir. Prezident

İlham Əliyev dəfələrlə bəyan edib ki, ölkədə həyata keçirilən siyasetin mərkəzində vətəndaşların maraqları dayanır. Bu strateji kurasa uyğun olaraq respublikamızda 2019-cu ilin əvvəlində bilavasitə insanların rifah halının daha da yaxşılaşmasına, gelir imkanlarının artmasına hesablanmış iki böyük sosial paket uğurla həyata keçirilib. Ötən il aparılan sosial islahatlar bütövlükde 4,2 milyon insanı əhatə edir. Bu islahatların maliyyə yükü də kifayət qədər böyükdür. Hər iki sosial paketin dəyəri ötən il üçün 2,3 milyard manat, 2020-ci il üçün isə 3 milyard manatdır. Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, gələcək illərdə iqtisadi imkanlarımız genişləndikcə sosial sahəyə bundan da böyük diqqət göstəriləcək.

- *Nizami müəllim, bildiyimiz ki- mi 2019-cu il ölkəmizdə "Nəsimi İli" elan olunmuşdu. Bu il çərçivəsində həyata keçirilən tədbirləri necə qiymətləndirirsınız?*

- Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev Sərəncamı ilə 2019-cu ilin Azərbaycanda "Nəsimi İli" elan olunması orta əsrlərin en qüdrətli söz ustadlarından olan şairin yaradıcılığına yeni baxışın ortaya qoyulması, bu görkəmli şəxsiyyətin irsinin dünya ictimaiyyətine çatdırılması baxımından böyük mənə kəsb etdi. Azərbaycanda hər zaman dövlət rəhbərliyi səviyyəsində söz, ədəbiyyat adamlarına, böyük şəxsiyyətlərə, mütəfəkkirlərə, bu xalqın taleyində böyük rolü olmuş yaradıcı şəxslərə qarşı böyük qayğı və diqqət olub.

Bunun nəticəsidir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2019-cu il "Nəsimi İli" elan edildi. Ölkə başçısının bu qərarı bütün xalqımız tərəfindən yüksək qiymətləndirildi. Azərbaycanın dahi şairi Nəsimi bu xalqın dərdlərinin, əzablarının şairi, haqq-ədalət çərcisi olub. Bütün əzab-əziyyətlərə, incidilmələrə, tərki-Vətən edilməsinə baxmayaqaraq, öz yazdıqlarının üstündən xətt çəkməyib, eqidesində dönməyib. Belə bir dahi şairin, böyük söz adının xatirələrde, hafizelerde, yaddaşlarda yaşaması təbiiidir. Azərbaycan, fars və əreb dillərində çoxsaylı orijinal əsərlərin müəllifi olan Nəsiminin xüsusile poeziya və ədəbi dilin inkişafında əvezsiz xidmətləri olub. Nəsiminin yaradıcılığı dilçilik, elcə də Azərbaycan türkçəsinin tarixini öyrənmək baxımından böyük əhəmiyyətə malikdir.

Bilirsiniz ki, il ərzində mütəfəkkir şairimiz İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi Azərbaycanda və dünyanın bir sıra ölkələrində böyük təntənə ilə qeyd olunub. Bu prosesde Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi etdiyi Heydər Əliyev Fonduğunun reallaşdırıldığı tədbirlər xüsusilə əlamətdar oldu. Eyni zamanda, şəxsən Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə bütün ölkə ərazisində 650 min ağacın ekilməsi mühüm hadisədir. Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, "Nəsimi İli" çərçivəsində ölkəmizdə və onun hüdudlarından kənarda keçirilmiş rəngarəng tədbirlər Azərbaycan mədəniyyətinin ümum possibilità ehəmiyyətinin daha bir nümayışı oldu.

Bakı Ali Neft Məktəbi karyera imkanlarına görə liderdir

"Azərbaycan universitetləri" sosial şəbəkə səhiyində keçirilmiş "Azərbaycan universitetləri arasında karyera imkanlarına görə qabaqcıl universitetlər hansıdır?" sosial tələbə sorğusunun nəticələrinə görə, Bakı Ali Neft Məktəbi (BANM) ilk sırada yer alıb. Tələbələrin fikrincə, karyera imkanlarına görə BANM digər universitetləri böyük fərqli qabaqlayır. Bakı Ali Neft Məktəbində SİA-ya bildiriblər ki, bu təhsil müəssisəsi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin "Biz neft kapitalını insan kapitalına çevirməliyik" devizi ilə yüksəkixtisaslı ingilis dilli mühəndis kadrlarının hazırlanması ilə yanaşı, onların işlə təminatında səylərini esirgəmir. Həyata keçirilmiş məqsədyönlü işlərin nəticəsidir ki, ali məktəbin bütün məzunları işlə təmin olunub. Artıq üçüncü ildir ki, Bakı Ali Neft Məktəbi məzun buraxılışı həyata keçirir. Ötən tədris illərində də məzunların hamısı işlə təmin olunub. Beş il ərzində BANM-də yüksək səviyyədə təhsil, bilik və bacarığa yiyələnən tələbələr Azərbaycanın və dünyanın aparıcı şirkətlərində, ali təhsil müəssisələrində işlə təmin olunur, nüfuzlu beynəlxalq universitetlərə təhsillərini davam etdirirlər. Bakı Ali Neft Məktəbinin məzunlarının uğurları bir daha sübut edir ki, bilikli və bacarıqlı mütəxəsis iş axtarmalıdır, iş onu axtarmalıdır.

Azərbaycan Ordusu ilə bağlı tədbirlər planı imzalanıb

Müdafıə Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Gənclər və İdmən Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Mədəniyyət Nazirliyi, eləcə də Səfərəbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti 2020-2023-cü illər üçün "Cəmiyyətdə, xüsusilə genç nəsil arasında Azərbaycan Ordusunda hərbi xidmətin nüfuzunun yüksəldilməsi üzrə" birgə tədbirlər planını imzalayıblar. Müdafıə Nazirliyindən SİA-ya verilən məlumat görə, planda xalqımızın Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycan Ordusunun formallaşmasında tarixi fealiyyətinin və Ali Baş Komandanın cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ordumuzda həyata keçirilən islahatların təbliği, hərbi xidmətin nüfuzunun yüksəldilməsi istiqamətində genç nəsil arasında hərbi və tərəpəvərlik ruhunda kültəvi tədbirlərin, gənclərin milli dəyərlərə, tarixi ənənələrə bağlılığını daha da artırmaq məqsədilə tarixi yerlərə gəzintilərin, tarixi günlərə həsr olunan "dəyirmi masa"ların təşkili, maarifləndirmə və təbliğat işlərinin aparılması və digər məsələlər nəzərdə tutulub. Planlaşdırılan tədbirlərin vaxtında və yüksək səviyyədə həyata keçirilməsinin təmin edilməsi məqsədilə aidiyyəti şəxslər qarşısında konkret tapşırıqlar qoyulub.

Bölgələr inkişafın yeni mərhələsində

Gündən-günə gözəlləşən, abadlaşan Astara

Müstəqil Azərbaycan dövlətinin uğurlu inkişaf strateqiyasının istiqamətlərini müəyyənəşdirərək bugünkü tərəqqiyə çatdırıdan Ulu Öndər Heydər Əliyevin uzaqqörgən siyasetini yüksək məhərətlə davam etdirən möhtərem Prezidentimiz İlham Əliyevin müdrik rəhbərliyi sayəsinde ölkəmiz gündən-günə inkişaf edir, gözəl, abad, yarasaqlı bir diyaşa çevrilir. Respublikanın bütün rayonlarında sürətə aparılan tikinti-quruculuq və abadlıq işləri ilə şəhər, qəsəbə və kəndlərimiz gözəllesir, insanların firavan yaşayışı üçün ideal şərait yaranır. Astara rayonunda da son illərdə sosial-iqtisadi inkişafın sürətləndirilməsi ilə əlaqədar genişmiş-yaslı tədbirlər uğurla həyata keçirilir. Bu məqsədə cənab Prezidentin imzaladığı sərəncamlarla ayrılan vesait hesabına rayonun şəhər, qəsəbə və kəndlərində çoxlu tikinti-quruculuq, abadlıq işləri görülmüş, yüzlərə yeni iş yerləri açılmışdır. Bu quruculuq işləri rayonun hüsnüne misilsiz gözəllik verir. Azərbaycanın dilber gusələrindən biri olan Astaramız təbiətin bəxş etdiyi nadir gözəllikləri ilə yanaşı, insan əməyi ilə yaranan gözəllikləri ilə de fərxdır. Son beşaltı ilde görülən işləri sadalamaqla qurtaran deyil. Astara şəhərinin mərkəzində ən müasir memarlıq üslubunda inşa edilmiş Heydər Əliyev Mərkəzi, Gənclər evi,

nəfər Əfqanistan əlili üçün fərdi yaşayış evi ilə təmin olunmuş, 5 şəhid ailəsi və 5 Qarabağ müharibəsi əlili üçün fərdi yaşayış evlərinin tikintisi davam etdirilir. Gənclərlə iş dövlət siyasetinin prioritet istiqamətlərindən biri olduğu üçün gənclərin vətənə məhəbbət, dövlətçiliyə sədاقət, milli-mənəvi dəyərlərimə hörmət ruhunda tərbiye edilməsi, təhsili, məşgülüyyəti, dünyagörüşünün formalşdırılması, asudə vaxtının səmərəli təşkili istiqamətində zəruri tədbirlər görülür. Rayonda gəncləklərə əlaqədar tədbirlərin - orduya yola salma, ordudan təxris olunan gənclərlə, tələbə adını qazanmış gənclərlə görüşlər, "Gənclər günü"nün qeyd edilməsi ənənəvi hal almışdır. Bu tədbirlərdə gənclərin qayıları, problemləri ilə maraqlanır, onları həyatda düzgün istiqamətləndirmək üçün məsləhətlər verilir. Rayon rəhbərliyi hər il hərbi məktəblərə qəbul olan yeniyetmə və gənclərlə görüşürək onları maddi və mənəvi cəhətdən həvəsləndirir, təhsil almasına hər cür köməklik göstərir. Aparılan maarifləndirme nəticəsində erken nikah leğv edilmiş, gənclər arasında dini radikalizmə meyl edənlər, ordudan yayının, fərəarılık edən ümumiyyətlə olmamışdır. Gənclərimiz ordu sıralarına həvəslə gedir, hərbi xidmətlərini şərflə yerine yetirir. Hər bir gəncin cənab Prezidentin onlara hədiyyə etdiyi Gənclər Evinin, Heydər Əliyev Mərkəzi-

Astara Olimpiya-İdman kompleksi, Astara Boks Mərkəzi, 40-dan çox yeni tikilmiş, yaxud əsaslı təmir olunaraq istifadəyə verilmiş məktəblər, yenidən qurularaq əsaslı təmir olunan Astara Rayon Mərkəzi xəstəxanası, yeni tikilmiş inzibati idare və yüksək səviyyədə təmir edilmiş ictimai yaşayış binaları, 10 kilometrlərlə şəhərdaxili və kənd ara yolları, Astara şəhərindən keçən çaylarda aparılan sahilbərkitmə işləri... Bundan əlavə Astara şəhərinin prospekt və küçələrinin yenidən qurularaq müasir işçılıqlaşdırma sistemi ile təmin edilməsi, çoxmərəbəli ictimai yaşayış binaların dam örtüklerinin dəyişdirilməsi, fasad və bloklarının təmir edilməsi son illər görülən işlərdir. Azərbaycanın cənubdan giriş qapısı olan Astara rayonunda əsaslı şəkildə yenidənqurma işləri sürətə davam edir. Təkcə bu il Səncəredi kəndində yeni uşaq bağçası, Kijəbə qəsəbəsində uzunluğu 2 km olan, 150 ev təsərrüfatını suvarma suyu ilə təmin edən su xətti çəkilmiş, Ərçivan qəsəbəsində çeltik emalı zavodu və çəltik dəyirmanı, Matalayataq kəndində tibb məntəqəsi, 360 şagird yerlik Burzubənd kənd tam orta, Qapıçıməhəllə kənd ümumi orta, Şəmətük, Dolu, Lomin və Dürriye kənd ibtidai məktəb binaları, Astara şəhərində istismar müddəti başa çatmış çoxmənzilli binaların sakınlarının mənzil-meişət şəraitini yaxşılaşdırmaq məqsədi ilə 48 mənzilli yaşayış binası tikilib istifadəyə verilmiş, Ərçivan-Artupa-Səncəredi-Alaşa-Züngüləş avtomobil yoluna asfalt çəkilmişdir. Hazırda torpaq sürüməsi nəticəsində evləri qəzalı vəziyyətə düşmüş şəxslər üçün 36 mənzilli yaşayış binasının tikintisine başlanmış, "Zirvə" beynəlxalq idman klubu tərəfindən beynəlxalq yarışların keçirilməsi üçün basketbol meydancası və idman zalının, Siyaku kəndində bal emalı məntəqəsinin tikintisi yekunlaşmaq üzərdir. Xəzər dənizi sahilində salınan park-bulvar kompleksi və rayonun ən ucqar dağ kəndləri-

nə çəkilən avtomobil yolları isə bir ayrı mənzərədir. Son illər rayon ərazisində ümumilikdə 150 kilometrdən çox avtomobil yolu asfaltlaşdırılmışdır. Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Qəzənər Ağayevin rayonda aparılan bütün tikinti-quruculuq işlərinə şəxsən nəzəret etməsi, iş icraçılara tez-tez baş çəkərek problemlərə maraqlanıb tövsiyə və tapşırıqları vermesi, həmin işlərin daha keyfiyyətə və vaxtında icrasına səbəb olur. Müasirleşən yol şəbəkəsi infrastrukturunu insanlara həm rahatlıq verir, həm də turizmin və regionların sosial-iqtisadi inkişafı üçün mühüm amilə çevirilir. İnsanların xəyallarına getirmədiyi bu cür möhtəşəm layihələrin reallaşması, en ucqar kəndlərimizin hərtərəfli, sürətli inkişafı, cənab Prezidentin ölkə vətəndaşlarına olan hədsiz diqqət və qayığının davamlı sübutu, müstəqil Azərbaycanımızın sürətli inkişafının bariz nümunəsidir. Böyük turizm potensialı olan, mülayim subtropik iqlimə malik rayonumuzda Xəzər dənizi sahilində cimərliklər, Sım, Ağkörpü, Asxanakeran, Toradı kəndlərində, İstisu da termal sular, nadir təbii landşaft və təbiət abidələri vardır. Rayon üzrə müəyyən edilmiş turizm marşrutları əsasən daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələri, tarixi yerlər, ziyanətgahlar, inanc yerləri ilə yanaşı eyni zamanda, nadir el sənətkarlığının, qədim adət ənənələrinin və folklorunun qorunduğu, inkişaf etdiyi yaşayış məntəqələrindən keçir. Bu yaşayış məntəqələrinin yol infstrukturunun yaxşılaşdırılması nəticəsində kənd-yaşıl turizmi və mədəni turizmin inkişafına geniş imkanlar açılmışdır. Rayonda aparılan tikinti-quruculuq və abadlıq işləri ilə yanaşı aqrar sahənin inkişafına da diqqət artırılmışdır. Cənab Prezidentin kənd təsərrüfatının sürətli inkişaf etdirilməsi ilə əlaqədar tövsiyə və tapşırıqlarına əsasən rayon rəhbərliyinin sahibkarlar, fermərlər və iş adamları ilə görüşlər keçirməsi, onların mənəsiz fealiyyət göstərmələri üçün imkanlar yaratması, mövcud problemlərin operativ həll

olunması üçün konkret və əməli tədbirlər görəmisi illərdən bəri istifadəsiz qalan torpaq sahələrinin böyük hissəsinin dövriyyəyə qaytarılmasına səbəb olmuş, bu il rayonda ümumilikdə 3185 ha sahədə əkin aparılmışdır. Sitrus meyvələrinin istehsalına diqqətin artırılması sayesində sitrus bağlarının ümumi sahəsi 4120 hektara çatdırılmışdır. Sitrus meyvəciliyinin daha səmərəli və məhsuldalar inkişafını təmin etmək məqsədilə xarici ölkələrdən rayonumuza yeni sort tinglər getirilmiş, əkilməsi təmin edilmişdir. Bu tinglər yüksək məhsuldalarlığı və şaxtaya davamlılığı ilə seçilən "Myaqava", "Satsoma" və başqa narıngi və limon ağacıdır. Gelecekda bu və digər daha məhsuldalar sortları artırılması, yeni innovativ əsərlərin tətbiqi istiqamətində tədbirlər həyata keçirilir. Rayonumuz üçün əsas perspektivli sahələrdən bəri olan çaylığın inkişafında elədə edilən nailiyyətlər də sevindiricidir. Rayonumuzda yeni çay emalı fabrikının tikilib istifadəyə verilməsi, həmin fabrikdə işlərin təşkili ilə şəxsən ölkə başçısı İlham Əliyevin maraqlanması, Astara çayının şöhrətinin daha da artırılması üçün verdiyi tövsiyə və tapşırıqlar bu perspektivli sahənin inkişafına möhkəm zəmin yaratmışdır. Rayonun 345 hektar çay sahəsinin məhsuldalar olan 197 hektarından bu il 417 ton yaşıl çay yarpağı yığılıraq çay fabriklarına təhvil verilmişdir. İlboyu fəaliyyət göstərən "Astaraçay" fabrikində Yaponiya və Koreyadan getirilən texnologiyalarla istehsal edilən yüksək keyfiyyətli, ekoloji təmiz Astara çayı Moskva və digər şəhərlərdə keçirilen beynəlxalq sərgilərdə mükafata layiq görülmüş, Dubayda keçirilən sərgide nümayiş olunmuşdur. Bakıda və Respublikanın digər bölgələrində müxtəlif satış nöqtələri var ki, orada Astara da istehsal olunan çay məhsulları satılır. Rayonda şəhid ailələri, Qarabağ məhərabəsi əlləri və veteranlara xüsusi həssaslıqla yanaşılır. Son illər növbə əsasında 27 nəfər şəhid ailəsi, 35 nəfər Qarabağ əlli, 7 nəfər Çernobil əlli, 1

nin, Olimpiya İdman Kompleksinin və digər idman qurğularının imkanlarından yararlana bilmesi üçün lazımi şərait yaradılmışdır. Rayon gənclərinin ölkəmizdə keçirilən müxtəlif intellektual yarışlarda uğurla iştirak etməsi, yeniyetmə və gənclərin təkcə bu il beynəlxalq miqyaslı idman yarışlarında 29 medal qazanması sevindiricidir. Əvvəller daha qabarık şəkildə qaldırılan problemlər artıq öz həllini tapmışdır. Yaşayış məntəqələrinin qazlaşdırılması, elektrik təchizatının, içməli və suvarma su ilə təminatının yaxşılaşdırılması, kənddəsi avtomobil yollarının təmiri, yeni təhsil müəssisələrinin tikintisi və sair bu kimi sualların ümumi problemlərin sırasında xüsusi çəkisi xeyli azalmışdır. Hazırkı tələbələrin ucqar kəndlərdə də sürətli internet şəbəkesinin yaradılması, müasir marşrut avtobuslarının təşkili kimi məsələlərdən ibarət olmasının ölkəmizdəki yüksək inkişaf və tərəqqinin göstəricisidir. Bəli, Astaramız gündən-günə gözəlləşir. Təkcə rayonumuzda deyil, bütün bölgələrdə aparılan nəhəng tikinti və quruculuq işləri ölkə rəhbəri möhtərem Prezidentimizin xalqımıza göstərdiyi hədsiz qayıçı və diqqətinin parlaq təzahürüdür. Bu yüksək inkişafı seyr etdikcə, müstəqil, qüdrətli Azərbaycanımızın bugünkü yüksək inkişafından sevinir, qururlanır, ölkə rəhbərinə alqış keçir ürəyimizdə. Ölkəmizin gücün, qüdrətini dünyaya, həmçinin bizi istəməyen bədxələrlə göstərmək üçün heç bir sübütə ehtiyac yoxdur. Sadəcə paytaxtdan xeyli uzaqlarda ən ucqar kəndlərimizdə hər cür sosial qayıçı ikileşətə olunmuş, rahat, firavan həyat yaşayan sahinlərin məsələlərini görmək kifayət edər. İnanırıq ki, ölkəmizdəki siyasi sabitlik, iqtisadi yüksələş və öz Prezidentinə hədsiz inanan xalqla rəhbərin six birləyi bundan sonra da müstəqil dövlətimizi daha böyük inkişafə, xalqımızı firavanlıqla qovuşduracaqdır.

**Mərasim Hacızadə
Astara rayonu**

Azərbaycana turist axını artıb

2019-cu ilin yanvar-dekabr aylarında Azərbaycana səfər edən xarici vətəndaşların sayı 3,17 milyon nəfər təşkil edib

Azərbaycanın, dünyanın turist ölkəsi olaraq tanınması, ölkəmizə turistlərin axının güclənməsinə səbəb olub. Son illərin statistik göstəricilərinə nəzər saldıqda, bu artımın özünü bürüzə verdiyini görərik. 2019-cu ilin yanvar-noyabr aylarında Azərbaycana dönyanın 192 ölkəsindən 2923,8 min və ya 2018-ci ilin yanvar-noyabr ayları ilə müqayisədə 11 faiz çox əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxs gəlib.

ile müqayisədə 11,4% artım deyəkdir.

Artımın qeyd olunduğu əsas istiqamətləri Rusiya, Gürcüstan, İran, Türkiye, eyni zamanda, Asiya və Avropa ölkələri təşkil edir. Avropa ölkələrindən Azərbaycana gələnlərin sayı ötən ilin yanvar-dekabr dövründə 224 min nəfər təşkil edib ki, bu da, 2018-ci ilin yanvar-dekabr dövrünə nisbətdə 14,7%

Dövlət Turizm Agentliyindən aldığımiz məlumatə istinadən, təkcə noyabr ayında Azərbaycana səyahət edən xarici vətəndaşların sayı 2018-ci ilin eyni ayı ilə müqayisədə 13,3% artaraq, 241 minə çatıb. Bu il artım 2018-ci ilin noyabr artımından iki dəfə çoxdur.

Bu artım da 2017-ci ildən

2018-ci ilə olan artımdan 6%, təqribən, iki dəfə çoxdur. Ötən ilin son ayında isə, Azərbaycan artıq üç milyonuncu ziyarətçini qəbul etmiş oldu. Beləliklə də 2019-cu ilin yanvar-dekabr aylarında Azərbaycana səfər edən xarici vətəndaşların sayı 3,17 milyon nəfər təşkil etdi ki, bu da, 2018-ci ilin eyni dövrü

artım hesab olunur.

Bu regiondan daha çox ziyarətçi Böyük Britaniya (36 min nəfər və ya 25,3% artım), Almaniya (20 min nəfər və ya 19,4% artım), İtalya (12 min nəfər və ya 10,8% artım) və Fransadan (9 min nəfər və ya 15,2% artım) təşkil edib. Cənub-

bi Asiya ölkələri arasında 65 min nəfərlə Hindistan və 46 min nəfərlə isə Pakistandan, müvafiq olaraq, 66,8% və 12,9% artım qeydə alınır.

Mərkəzi Asiya ölkələrindən gələn səyahətçilər arasında Türkmenistandan gələn qonaqların sayı 85% artıb. Bu regiondan Qazaxistandan gələnlərin sayı da 26,1% artaraq, 47 min nəfərə, Özbəkistandan gələnləri sayı isə 28,3% artaraq, 23 min nəfərə çatıb.

Azərbaycana səfər edən İsrail vətəndaşları arasında da 17% artım müşahidə edilib. Səudiyyə Ərəbistanı vətəndaşları Yaxın Şərqi ölkələrindən gələn səyahətçilər arasında üstünlük təşkil edərək, 46,7% artım göstərib. Azərbaycanın turizm nümayəndəliyinin fəaliyyət göstərdiyi Çindən 62,4% artım müşahidə olunub.

Bu il ərzində, növbəti turizm nümayəndəliklərinin fəaliyyət göstərəcəyi Cənubi Koreya üzrə

19,9%, Ukrayna üzrə isə, 2,4% artım müşahidə edilib.

Təbii ki, ölkəmizə turistlərin bu sayıda axını dövlətimiz tərəfindən bu sahəyə ayrılan diqqətin, həyata keçirilən dövlət proqramlarının, islahatların, layihələrin, eyni zamanda, keçirilən beynəlxalq görüşlərin və ölkənin turizm potensialının tənqidiləşdirilməsi istiqamətində reallaşan tədbirlərin nəticəsidir. Əlbəttə ki, tədbirlərlə yanaşı, Azərbaycan özünün cələdici məkan olması da turistlərin Azərbaycana səfərində önəmlı faktordur. Qədim və zəngin tarixi olan Azərbaycan turistlər üçün cələdici məkandır. Azərbaycanda dönyanın ən qədim qayaüstü rəsmlərindən biri yerləşir. Möhtəşəm Qız Qalası, Şirvanşahlar Sarayı, Məmənə Xatun Türbəsi, "Atəşgah" və neçə -neçə belə tarixi abidələrimiz, tariximiz olaraq milyonlarla insanların diqqətini cəlb edir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Naqif Həmzəyev: “Azərbaycan unikal ölkə kimi turistlərin diqqətini çəkir”

Dünyada mövcud olan 11 iqlim qurşağının 9-nun Azərbaycanda mövcudluğu, təbii sərvətlərimiz, zəngin tarixi-mədəni irsimiz, milli mətbəximiz, ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafı, sabitlik adasına çevrilməsi son illər dönyanın hər yerində turistləri ölkəmizə cəlb edib.

Bunu YAP Gəncə şəhər təşkilatının sədri, Milli Məclisin deputatı Naqif Həmzəyev bildirib.

Deputat Azərbaycanın beynəlxalq tədbirlərə, simpozium və konfranslara evsahibliyi etməsinin, beynəlxalq idman yarışlarının, musiqi festivallarının, mədəniyyət tədbirlərinin ölkəmizdə turizmin inkişafına müsbət təsir göstərdiyini qeyd edib. Xalqımızın qonaq-

pərvərliyi də turistlərin məhz Azərbaycanı seçməsində mühüm rol oynadığını vurgulayan Naqif Həmzəyev onu da bildirib ki, xüsusilə də ailələri ile sefərə hazırlaşan insanlar o yerlərə üz tuturlar ki, orada sabitlik, insanlara münasibət yüksək səviyyədə olsun. Belə oludquda Azərbaycan həm təbiətinə, həm coğrafi mövqeyinə, həm də sabitliyinə görə unikal ölkə kimi əcnəbilərin diqqətini çəkir.

Ölkə Başçısı İlham Əliyevin turizm sahəsinə göstərdiyi hərtərəfli dəstəyin nəticəsində Azərbaycanda turizm sahəsi yeni mərhələyə qədəm qoyub. Turizmin təşviqi ilə bağlı görülən işlər, aparılan islahatlar, qəbul edilən dövlət proqramları, yeni turizm növlərinin inkişafı, dünya standartlarına uyğun otellərin inşası, turist səfərlərinin

asanalasdırılması məqsədilə viza alınmasının sadələşdirilməsi ölkəmizi dünyada yeni turizm istiqaməti kimi tanıtmağa başlayıb.

Azərbaycanın mükemmel təşkilatlılıq modeli kimi “Eurovision” musiqi yarışması, ilk Avropa Oyunları, “Formula-1” Azərbaycan Qran-prisi, IV Ümumdünya Mədə-

niyyətlərarası Dialoq Forumu, IV İsləm Həmrəyliyi Oyunları ölkəmizə gələn turistlərin artmasında müstəsnə rol oynayıb.

Ölkəmizdə davamlı turizmə nail olmaq üçün qış turizm bazasının yaradılması yaz, yay, payız fəsilləri ilə yanaşı qışda da ölkəmizə gələn turistlərin sayını nəzərəçarpacəq dərəcədə artırıb. Azərbaycanda və ümumiyyətlə, dünyada ən mükəmməl layihələrdən olan “Şahdağ” Turizm Mərkəzinə dağ-xizək və digər qış idman növlərinin inkişafı üçün hərtərəfli imkanlar açıb. Azərbaycanda sürətlə inkişaf edən turizm sektoruna böyük töhfə olan “Şahdağ” Turizm Mərkəzinin, “Tufan” Dağ-Xizək Mərkəzinin fəaliyyəti, paytaxtla yanaşı, regionlarda da müasir turizm və istirahət obyektlərinin, meh-

manxana komplekslərinin tikilib istifadəye verilməsi Azərbaycanda bu sahənin inkişafına diqqətin göstəricisidir.

“Sevindirici haldır ki, yüzlərə xarici turist tətil günlərini daha yaddaqalan etmək, yeni ilin gelişini qarşılıqlaşdırmaq üçün ölkəmizi seçib. 2019-cu ildə ölkəmizə gələn turistlərin sayı 3 milyonu töüb. Nəticədə 2018-ci ilə müqayisədə 11,1 faiz artım baş verib. Artıq ölkəmizdə turizmin strateji hədəfləri də müəyyənləşdirilib. Əsas məqsəd “Azərbaycan Respublikasında ixtisaslaşmış turizm sənayesinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”ndə göstərildiyi kimi, Azərbaycan 2025-ci ildə dönyanın 20 ən yaxşı inkişaf edən turizm ölkəsinə birinə çevirməkdir”-Naqif Həmzəyev qeyd edib.

Səhnəmizin gözəllik ilahəsi

Dövlət başçısının Sərəncamı ilə Xalq artisti Leyla Bədirbəylinin 100 illik yubileyi qeyd olunacaq

Azərbaycan teatr və kino sənətinin görkəmli nümayəndəsi, SSRİ və Azərbaycan Respublikasının Dövlət mükafatları laureati, Xalq artisti Leyla Bədirbəyli ömrünün ən gözəl illərini səhnəyə həsr edərək, sənət tarixinə öz möhürüünü vura bilmişdir.

Bir ömrün tarixinə neçə-neçə obrazlar yazılmış və hər bir rolunda Leyla xanımın bənzərsiz ifası diqqəti çəkir. Fitri istedad, gözəllik, zəhmət bir zəngin tablonun - Leyla Bədirbəyli tablosunun yaradılmasına səbəb olmuşdur. Tale və sənət naxışında Leyla xanım, bənzərsiz bir aktrisa olaraq, milyonların qəlbində yuva salmış oldu.

Görkəmli sənətkar Leyla Bədirbəylinin anadan olmasının 100-cü ildönümüնün qeyd olunmasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd olunur ki, Leyla Bədirbəyli uzunmüddətli fəaliyyəti ərzində, öz səfərlərinin ənənələrini uğurla davam etdirmiş və layiqli nümayəndesi olduğu nəslin yaradıcılıq prinsiplərinə daim sadıq qalaraq, Azərbaycan mə-

dəniyyəti salnaməsinə yeni səhifələr yazılmış sənətkarlardandır. O, fitri istedadı malik teatr ustası kimi ifa üslubundakı səmimiyyət, malahet və təbiilik sayesində dramaturqlarımızın və dünya ədəbiyyatı klassiklərinin çox sayıda qadın qəhrəmanına zəngin boyalarla parlaq səhne həyatı vermişdir. Aktrisa "Arşın mal alan" filmində Gülcəhər obrazı ilə böyük şöhrət qazanmış, 1940-ci illərdən etibarən, eyni za-

manda, ekranlarda məhərətə canlanlığı və mənəvi-əxlaqi dəyərlərin təbliği, tamaşaçı zövqünün formalasdırılması baxımından əhəmiyyət kəsb edən silsile rollarla milli kinematografiyanı daha da zənginləşdirmişdir.

Qeyd edək ki, aktrisa 1920-ci il yanvarın 8-də Bakıda dünyaya göz açıb. Leyla usaqlığını Bakıda içərişəhərdəki evlərində keçirib. Anası Bika xanım Əli Bayramov Klubuna-qadınların dərnəyinə gedirdi. Qızını da özü ilə aparırdı. Leyla Bədirbəyli 16 yaşı tamam olmamışdan Filarmoniyada solist kimi çalışıb. Şəxsən onun üçün rəqsler səhnələşdirilib. "Toy" və Əlibaba Məmmədovun "Bir dənəsən, bir dənə" rəqsleri, məhz onun üçün nəzərdə tutulub. Filarmoniyada çalışdığı illərdə "Ayna", "Bakinin işqları" filmlərində çəkilib. 1941-ci ildə onu Azərbaycan Dövlət Akademik Dram Teatrına dəvət edilər. İlk tamaşası Rəsul Rzanın "Vəfa"si olub. 1945-cü ildə "Arşın mal alan" filmi çəkilməye başlayıb. Leyla Bədirbəyli Üzeyir Hacıbəylinin dəvəti və təşəbbüsü ilə filmə çəkilib. 1959-cu ilde Azərbaycan teatr xadimi, Azərbaycan SSR xalq artisti adına layiq görülmüş, 1972-ci ildə isə Azərbaycan SSR Dövlət Mükafatları Laureati adını almışdır.

Leyla Bədirbəyli 1999-cu il noyabrın 23-də vəfat etmişdir. Leyla Bədirbəyli Bakıdakı Fəxri Xiyabanda dəfn olunmuşdur.

Zümrüd BAYRAMOVA

İmza vərəqələrinin DSK-lara geri qaytarılması vaxtı bu tarixdə bitir

Azərbaycanda fevralın 9-a təyin edilmiş parlament seçkilərində iştirak etmək üçün namizədlər imza vərəqələrini vaxtında dairə seçki komissiyalarına təqdim etməlidir. SIA-nın veridiyi xəbərə, bunu Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahov MSK-nin bu gün keçirilən iclasında deyib.

M.Pənahov bildirib ki, namizədliyin qeydə alınması üçün sənədlərin daire

seçki komissiyalarına təqdim edilmesi müddətinin bitməsinə az vaxt qalıb: "Biz arzu edirik ki, bütün namizədlər imza vərəqələrin vaxtında dairə seçki komissiyalarına geri qaytarılsınlar. Artıq

sənədlərin təqdim edilmesi üçün iki gün vaxt qalıb. Yanvarın 10-u saat 18:00-da imza vərəqələrinin dairə seçki komissiyalarına geri qaytarılması vaxtı bitir. Bundan sonra isə yanvarın 17-dək dairə seçki komissiyaları təqdim edilmiş sənədlərə baxıb namizədiyyin qeydə alınması ilə bağlı müvafiq qərarlar qəbul ediləcək". Qeyd edək ki, parlament seçkilərində iştirak etmək üçün indiyə qədər 2381 namizəd müraciət edib. Onlardan 2149 nəfəri imza vərəqələrin artıq götürüb. 1041 nəfəri imza vərəqələrin dolduraraq geri qaytarıb və onlardan 617 nəfər qeydə alınıb.

Vüqar Rəhimzadə: "Könüllülər İli"nin elan edilməsi gənclərin qoşulduqları fəaliyyətə yeni nəfəs gətirəcək"

"Məlum olduğu ki, könüllülük öz iradəsi və sərbəst seçimi əsasında əvəzi ödənilməyən fəaliyyət növüdür. Hazırda dünyada ictimai və cəmiyyət maraqları naminə təmənnasız əmək sərf edən və sözün bütün mənalarında dünyani gözəlləşdirməyə çalışan insanların sayı on milyonlardır. Könüllülük fəaliyyətin təşkilatçı və həyata keçirilməsi qismində həm dövlət orqanları, həm dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatlar, həm yerli özünüdare orqanları, həm də qeyri-hökumət təşkilatları iştirak edə bilərlər. Könüllülük fəaliyyəti insanların həyat keyfiyyətinin yaxşılaşdırılmasına yönəlir". Bu fikirləri Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Siyasi Şurasının üzvü, "İki sahil" qəzetiñin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə SIA-ya açıqlamasında söyləyib. Baş redaktor bildirib ki, Prezident İlham Əliyev çıxışlarında həmisi gənclərimizin milli vətənpərvərlik ruhunda tərbiye olunmalarının vacibliyini öne çəkir. Azərbaycanda könüllülük hərəkatının indiki səviyyədə inkişaf etməsi məhz həmin vətənpərvərlik ruhunun, vətəndaşlıq mövqeyinin, milli təessübkeşliyin parlaj örnəyidir:

"Prezident İlham Əliyevin müvafiq Sərəncamı ilə 2020-ci ilin "Könüllülər İli" elan edilməsi bu hərəkatın daha mütəşəkkil xarakter almasını təmin etməklə yanaşı, gənclərin fərdi inkişafına təkan vermek, onlarda sosial məsuliyyət hissini artırmaq, gəncliyin potensialından xalqın rifahi və ölkəmizin dayanıqlı inkişafı üçün səmərəli istifadə etmək məqsədlərini də özündə ehtiva edir. Bu Sərəncam bir daha Azərbaycan gəncliyinə göstərilən böyük etimad, gənclərimizin potensialına olan tükenməz inamın göstəricisi, eyni zamanda, könüllü gənclərimizin fəaliyyətinə verilən ali deyərdir". "Sözügedən Sərəncamda vurğulanır ki, könüllülük fəaliyyətinin təsviqi məqsədilə dövlət tərəfindən zəruri addimlar atılaraq normativ hüquq baza təkmilləşdirilib və dövlət dəstəyi mexanizmləri formalaşdırılıb" deyən V.Rəhimzadə əlavə edib ki, dövlət başçısı könüllülük fəaliyyətinə həmisi xüsusi əhəmiyyət verib. Vüqar Rəhimzadə vurğulayib ki, Azərbaycan son illərdə bütün dünyada könüllülük hərəkatının mərkəzinə çevrilib: "Cənab Prezidentin Sərəncamı bu il gənclərimizin yeni ideyalarının daha geniş vüsət alması, ölkə həyatının bütün sferalarında yeni nəfəs və innovativ düşüncənin bərqərar olması üçün yaradılan şansdır, elverişli fursətdir. Çünkü könüllü kimi fəaliyyətə başlayan hər hansı gənc gələcəyin uğurlu kadri hesab edilir. Vaxtılı könüllülük fəaliyyətinə başlayan gənclərin çoxu hazırda dövlət idarəciliyində müxtəlif vəzifələrde çalışırlar. Həmin gənclər hələ könüllü ikən onların qarşısında duran əsas məqsədin Azərbaycan dövlətinin müstəqilliyinin qorunması və dəha da möhkəmləndirilməsi olduğunu bilərk hazırda müxtəlif dövlət vəzifələrində də məhz bu amalla fəaliyyət göstərir". "Könüllülük cəmiyyətdə insanlar arasındakı sosial əlaqələrin mükəmməl şəkildə formalaşmasında, yeni ali dəyərlərin meydana gəlməsində, qarşıya çıxan problemlərin fərqli çözüm yollarının ortaya çıxmamasında çox mühüm rol oynayır" deyən Vüqar Rəhimzadə onu da söyləyib ki, ölkə həyatının bir çox sferalarında özünü doğruldaraq ümummilli hərəkətə çevriləyi bacaran könüllülük cəmiyyətimizin bütün təbəqələrinə nüfuz edərək gənclərin yaşam tərzi kimi diqqəti çəkir: "Azərbaycanda "Eurovision" Mahnı Müsabiqəsi, I Avropa Oyunları, "Formula 1" yarışları, IV İslam Həmreyliyi Oyunları kimi irimiqyaslı beynəlxalq tədbirlərin həyata keçirilməsində könüllü gənclərin fəaliyyəti əvəzsiz rol oynayib. Bu gün isə onlar ASAN, "Regional inkişaf" ictimai Birliyi, "Bir" Tələbə könüllülərli və digər könüllü hərəkatları yaradaraq mərkəzi və yerli icra hakimiyyətləri orqanlarında on minlərlə gəncin birləşdiyi könüllü qrupları qismində ölkəmizin inkişafına öz töhfələrini verirlər. Düşünürəm ki, möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin 2020-ci ili "Könüllülər İli" elan etmesi gənclərin qoşulduqları fəaliyyətə yeni nəfəs gətirəcək".

Parlament seçkilərində iştirak etmək üçün 617 nəfər qeydə alınıb

Azərbaycanda fevralın 9-a təyin edilmiş parlament seçkilərində iştirak etmək üçün indiyə qədər 2381 namizəd müraciət edib. SIA-nın veridiyi xəbərə, bunu Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahov MSK-nin bu gün keçirilən iclasında deyib. M.Pənahov bildirib ki, namizədliyin təqdim edilən şəxslərinin 2270 nəfərinin namizədliyi artıq təsdiq olunub. Onlardan 2149 nəfəri isə imza vərəqələrin artıq götürüb. 1041 nəfəri imza vərəqələrin dolduraraq geri qaytarıb və onlardan 617 nəfər qeydə alınıb.

Azərbaycan İslahatlar mərhələsində

Müasir, qüdrətli Azərbaycan dövləti bu gün sürətli və dinamik inkişaf mərhələsini yaşamaqda davam edir. Azərbaycanın dünyaya günəş kimi doğması Ulu Öndər Heydər Əliyevin ən böyük arzusu idi. Bu arzunun gerçəkləşməsinin səbəbkəri ölkə Prezidenti İlham Əliyevin uğurlu daxili və xarici siyasetinin nəticəsidir. Öləkəmizdə idtisadi, sosial, mədəni və elmi sahələrdə islahatların aparılması Azərbaycanın dünya dövlətlərinə in-teqrasiyasını və daxilidə əhalinin rı-fah halının günü-gündən yüksəlmə-sinə zəmin yaratdı. Son dövrlər mü-əsir düşüncəli, dünyəvi biliklərə malik olan və intellektual səviyyəli gənclərin müxtəlif sahələrdə irəli çəkilməsi dövlət strukturlarının daha səmərəli və faydalı işləməsini daha da möh-kəmləndirdi.

Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev çıxışlarından birində demişdir: "İqtisadiyyatı güclü olan dövlət hər şeyə qadirdir. Müasir dövrdə insanlar və dövlətlər arasındakı münasibətlər ele səviyyədədir ki, artıq güclü dövlət deyəndə güclü ordusu, geniş sərhədləri olan dövlətlər yox, mehz güclü və stabil iqtisadi mexanizmləri olan, zəngin maliyyə ehtiyatları olan dövlətlər başa düşülür. İkinci Dünya Müharibəsindən sonra yenidən qurulan Yaponiya, ordusuz İsvəçrə və Singapur buna misaldır".

Güclü iqtisadiyyat dövlətə digər dövlətlərdən, beynəlxalq təşkilatlardan asılı olmadan müstəqil fəaliyyət göstərməyə imkan verir, yiğilan vergilərin hesabına formalaşan bündə vətəndaşların rifah halının və sosial vəziyyətlərinin yaxşılaşmasına xidmət edir. Güclü iqtisadiyyat daxili bazarımızı təmin etmək hesabına idxlənin azalmasına, bununla da, ölkəmizdə devalvasiya və digər valyuta böhranlarının qarşısının alınmasına gətirib çıxarır. Güclü iqtisadiyyatı

isə, yalnız güclü lider və qətiyyətli islahatlar vəsi-təsilə qurmaq mümkün-dür.

Ölkə Prezidentinin son dövrlərdə apardığı islahatlar, bütövlükde, cəmiyyətimiz tərəfindən olduqca müsbət qarşılanır. İslahatların sistemliliyi, əsaslandırılmış olmasi, sahibkarların mənafələrini qorumağa meyilliliyi Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin layiqli davamçısı olan ölkə Prezidenti İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın daim xalqı düşündüryünü bir daha sübut edir. Təsadüfi deyil ki, son dövrlərdə çıxışları zama-nı ölkə Prezidenti sahibkarlara qanunsuz müdaxilələrdən, haqsız rəqa-bet problemindən xəber-

şahidi olarıq. Klassik vergi nəzəriyyəsinin banisi şotland alimi Adam Smit özünün "Xalqların sərvətlərinin səbəbleri və təbəti haqqında" traktatında vergiqoymaının 4 kanonunun adını çekir. Həmirdi kanonlar bu gün də vergi-hüquq nəzəriyyəsində vergiqoymaının qızıl qaydaları adlanırlar. Bu qaydalarlardan ən vacibи ədalətlilik prinsipidir. Ədalətliliyin özünü də iki formada-şaqlı və üfüqi ədalətlilik formasında başa düşülməli olduğunu qeyd edən Smit yazırı ki, vergiqoymada shaqlı ədalətlilik onunla izah olunur ki, vergiler vergi ödəyicilərinin ödəmə qabiliyyətlərini nəzəre almaqla, tətbiq olunmalıdır. Yəni fərqli iqtisadi imkanları olan vergi ödəyicilərinə münəsibətdə vergi sisgəmi fərqli vergi öhdəliyi müəyyən etməlidir (Adam Smith. "Wealth of Nations" 1776). Bunun ardınca məşhur rus vergi hüquq alimi Pepelyayev yazar ki, ədalətli vergi sistemi qurmağın ən əsas şərti şəffaf vergi orqanları sistemi yaratmaqdır. O, qeyd edir ki, o cəmiyyətlərdə ki, vergi orqanları ile vergi ödəyicisi arasında şəffaflı münasibətlər mövcuddur və vergi ödəyici əmindir ki, onun ödədiyi vergi, məhz bütçəyə gedir və dolayısı ilə sabah onun özünə qayıdaq, o cəmiyyətlərdə yüksək vergi intizamını müşahidə etmək mümkündür. Cənab Prezidentimizin dediyi kimi, yeni yaradılmış biznes obyektlərində "sahibkarların canına zəli kimi çökən məmər-

Hyuq Dalton özünün "Dövlət maliyəsi" adlı əsərində qeyd edir ki, bündə daxilolmalarının artırmağı əsasında iki yolu vardır-bunlardan biri deflyasiya metodu, ikincisi infliyasiya, ya da refliyasiya metodudur. Birinci metod qiymətlərin aşağısalınmasına yönələn siyasi tədbirlər toplusudur. Qiymətlərin düşməsi ilə birlükde mümkün olan digər sahələrdə ümumi xərclərin azalması müşahidə olunacaq və bununla da, gəlirlər artacaqdır. Buna maliyyə-hüquq elmində bündə balanslaşdırılmasının birbaşa metodu da deyilir. İkinci metod qiymətlərin aşağı salınmasının əksinə olaraq, ticarətin stimullaşdırılması yolunda bündə gəlirlərinin artırılmasını nəzərdə tutur. Bu metoda bündə balanslaşdırılmasının dolayı metodu deyilir və təcrübə göstərir ki, dolayı metod dövlət bütçesinin gəlirlərinin artırılmasının daha etibarlı və dayanıqlı yoludur (Hugh Dalton . Public finance. 2003). Qeyd etmək isteyirik ki, ölkə Prezidentinin vergilər naziri ile görüşü zamanı verdiyi tapşırıqlar ölkəmizin iqtisadiyyatın, məhz bu yolu tutduğunun sübhətudur.

Maliyyə-hüquq elminə məlumdur ki, dövlətlərin maliyyə sistem-

*Əsmər Əlimusa qızı Əliyeva,
Bakı Dövlət Universiteti
hüquq fakültəsinin dosenti,
hüquq üzrə fəlsəfə doktoru*

Pensiya hüquqları olmayan şəxslər müavinət hüququ qazanıb

Prezident İlham Əliyevin 16 dekabr 2019-cu il tarixdə təsdiqlədiyi yeni qanunlar əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsinə xidmət etməklə, eyni zamanda, sosial təminat sisteminin təkmilləşdirilməsində növbəti addımlarıdır. Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyindən SİA-ya verilən məlumatə görə, bu qanunlarla yaşa görə əmək pensiyası və yaşa görə müavinət hüququ verən yaşlar arasında uyğunsuzluq aradan qaldırılıb, hər iki sosial təminat növü üzrə hüquq yaranan yaş hədləri eyniləşdirilib. Əgər bu ilin evvəlinədək qadınlar (yaşa görə pensiya hüququ olmadıqda) yaşa görə müavinət hüququnu 62 yaşda, kişilər (yaşa görə pensiya hüququ olmadıqda) isə 67 yaşda qazanırdısa, bu ilin

əvvəlindən bu yaş həddi pensiya hüququ yaranan yaş həddi ilə eyniləşdirilir. Beləliklə, 2020-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minən yeni qanunla hazırda yaş həddi 61 il 6 ay olan qadınlar və yaş həddi 64 il 6 ay olan kişilər (yaşa görə pensiya hüquqları olmadıqda), bu ayın 1-dən yaşa görə müavinət hüququ qazanıblar. Yaşa görə müavinətin təyinatı ötən il elektronlaşdırılıb və həmin səxslərə bu müavinət elektron qaydada təyin olunur. Onlara yaşa görə müavinət təyin edilmesi üçün hər hansı quruma müraciət etmələrinə və sənəd təqdim olunmasına ehtiyac yoxdur. Vətəndaş elektron təyinat və müavinətin hansı bankdan alınması barede bildiriş SMS vasitesilə göndəriləcək. SMS göndərilməsi üçün adına nömrə yoxdursa, vətəndaş məlumatı nazirliyin 142-Çağrı Mərkəzindən və ya nazirlik yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fonduнun yerli şöbəsinə dən əldə edir. Bundan sonra yalnız şəxsiyyət vəsiqəsinə təqdim etməklə müvafiq bankdan kartı alır. Bu nunla yanaşı, yeni qanunvericiliyə görə, beş və daha çox uşaq doğub onları səkkiz yaşınadək tərbiyə etmiş qadınların yaşa görə müavinət hüququ qazanmaq üçün yaş həddi hər uşağa görə 1 il azaldılır. Misal üçün, beş uşaq doğub onları səkkiz yaşınadək tərbiyə etmiş qadının yaşı hazırda 56 yaş yarımdırsa və pensiya hüququ yoxdursa, o zaman ona yaşa görə müavinət təyin edilir. Uşaqların sayı 6 olduqda bu yaş göstəricisi 55 yaş yarımdır, 7 olduqda 54 yaş yarımdır ve s

yaş həddine enir. Sağlamlıq imkanları mehdud uşağını səkkiz yaşınadək tərbiyə etmiş analarında yaşa görə müavinət hüququ qazanmaq üçün yaş həddi 5 il azaldılır. Eləcə də ana vəfat etdiyinə və ya ana ilə nikaha xitam verildiyinə, yaxud ana valideyyilik hüququndan məhrum edildiyinən görə 5 və daha çox uşağu növbəti

"Sekai Nippo" qəzeti : Azərbaycan ilə Yaponiya arasında qarşılıqlı mənafelərə əsaslanan strateji münasibətlər formalaşıb

Azərbaycan ilə Yaponiya arasında qarşılıqlı mənafelərə əsaslanan strateji münasibətlər formalaşıb. AZERTAC xəber verir ki, bu fikirlər Azərbaycanın Yaponiyadakı müvəqqəti işlər vəkili Fərid Təlibovun bu günlərdə nüfuzlu "Sekai Nippo" qəzetiində dərc olunan məqaləsində yer alıb. Əsasən Azərbaycan-Yaponiya əlaqələrinə həsr olunan məqalədə qeyd edilir ki, iki ölkə arasında diplomatik münasibətlər 1992-ci ilin sentyabrında qurulub. Hazırda bu ikitərifli münasibətlər müxtəlif sahələrdə uğurla inkişaf edir. Müellif vurgulayıb ki, Azərbaycan ilə Yaponiya arasında münasibətlər siyasi, sosial-iqtisadi, humanitar və digər sahələrdə genişlənir, əməkdaşlığımız regional və bey-

Yaponiya əlaqələrinə həsr olunan məqalədə qeyd edilir ki, iki ölkə arasında diplomatik münasibətlər 1992-ci ilin sentyabrında qurulub. Hazırda bu ikitərifli münasibətlər müxtəlif sahələrdə uğurla inkişaf edir. Müellif vurgulayıb ki, Azərbaycan ilə Yaponiya arasında münasibətlər siyasi, sosial-iqtisadi, humanitar və digər sahələrdə genişlənir, əməkdaşlığımız regional və bey-

Tokioda Azərbaycan Respublikası ilə Yaponiya arasında İqtisadi Əməkdaşlıq üzrə Dövlət Komissiyasının 10-cu birgə iclası barədə etrafı məlumat verilir. Qeyd edilir ki, həmin tədbirdə dostluq və qarşılıqlı anlaşma şəraitində aparılan müzakirələr zamanı her iki təref müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün layihələrlə çıxış edib, qarşılıqlı maraq doğuran teklifləri rəali sürüb. Yeni Reyva dövründə yapon xalqına uğurlar diləyən müellif bu dövrün Azərbaycan-Yaponiya münasibətlərində də mühüm nailiyyətlərə yol açacağına əmin olduğunu bildirib.

Vüqar Ağayev
AZERTAC-in xüsusi müxbiri
Tokio

Telefonlarla bağlı həyəcan sinyalı və xəbərdarlıq

Ekspertlər ictimai yerlərdə telefonlara enerji toplanılması ilə bağlı sahiblərini gözləyən ciddi bir təhlükə barədə xəbərdarlıq ediblər. SİA xəber verir ki, bu barədə RIA "Novosti" yazır. Məlum olub ki, USB girişləri ilə təcavüzkarlar telefonda saxlanan məlumatlara daxil olmaqla yanaşı zərərlə proqramları da yükləyə bilərlər. "Cet Infosistemləri" təhlükəsizlik praktik təhlili laboratoriyanın mütexəssisi Georgiy Starostin bildirib ki, mobil qurğular üçün ictimai yerlərdə enerji toplanılmasını telefonla qarşılıqlı əlaqə yaratmaq üçün əlavə avadanlıqların quraşdırılma riskini daşıyır. Onun sözlerinə görə, bunu həm idməti təqdim edən şirkət, həm də reklamçılar, habelə təcavüzkarlar istifadəçi barədə məlumat toplamaq üçün edə bilərlər. Qeyd olunur ki, onlar hətta, sonradan sahibini təhdid etmək üçün fotosəkilləri yükləyə bilərlər.

“Əhalinin adambaşı gəlirlərinə görə göstərilən ÜDM göstəricisinin böyük hissəsi, məhz iqtisadiyyatın vəziyyətini əks etdirir, lakin ölkə vətəndaşlarının birmənalı şəkildə rifah halından xəbər vermır”. Bu barədə “armenianreport.am” saytının siyasi analitiki Tevos Arşakyan yazıb. O, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın sözügedən mövzudakı iddiasını, daha dəqiq desək, Ermənistan əhalisinin Azərbaycan və Gürcüstandan vətəndaşlarından da-ha yaxşı yaşaması yönündəki yalanını ifşa edən - “Paşinyanın Gürcüstan və Azərbaycanla ötüşdü” oyunundakı şirli xəyalı” başlıqlı ironik yazısında bu barədə qeyd edib.

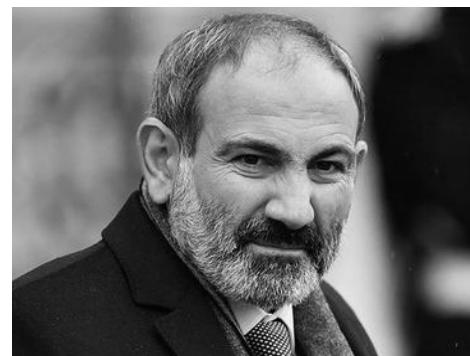
“Amerikanı ötmək və keçmək!” Mühüm deyil ki, bu adambaşı və ya əhalinin yaşayış səviyyəsinə görə raket sayı, yaxud et istehsalı məsəlesi olsun - əsas budur ki, nədə olursa-olsun, ötmək və keçmək” deyə yazar erməni analitiki, həmçinin, qeyd edib ki, bu, indi də təbliğat xarakteri kimi qalmış və sovet rəhbərlərinin 50-60-cı illərdəki şüarıdır...

“Armenianreport”:
“Paşinyan xalqın qarşısında rüsvay oldu”

SİTAT: “Yanvarın 6-da baş nazir Nikol Paşinyan özünün “Facebook” səhifəsində bele bir qeyd yazıb ki, Ermənistan 2019-cu ilin nəticələrinə və ÜDM-in adambaşı göstəricisine görə, regional liderlikdə Gürcüstan və Azərbaycanı keçdiyi yazıb. O, BFV-nin rəsmi saytında qeyd edilən yazıya istinad edib. Düzdür, qısa zamanda

Paşinyana məruzə ediblər ki, o, səhər edib, hesabatla proqnozları qarşırımaqla arabanın qabağına qaçıb. Ona görə də, baş nazir tələm-telesik üzr istəyib və qeydini redakte edərək, 2019-cu ildə yalnız Gürcüstanı keçdiyini bildirib. 2020-ci ildə isə, axır ki, Azərbaycanı da keçəcəyini iddia edib...

Beləliklə, Paşinyanın bu iddiasına da özünməxsus fikir bildirən erməni analitiki daha sonra yazır ki, o siyasetçi pisdır ki, ölkəsinin və xalqının rifah hali üçün xəyal etməsin: “Lakin ölkənin baş nazirinin publik şəkildə xəyallarını həqiqət kimi göstərməsi cəhdini yerinə düşməyen addımdır. O, xalqın qarşısında rüsvay oldu - əvvəlcə yaz ki, Ermənistan 2019-cu ilin nəticələrinə görə, Gürcüstanı və Azərbaycanı keçib, sonra da sosial şəbəkələrdə öz şərhini korrektə eleyə. Ola bilər ki, Nikol Paşinyan daxilində Ermənistanı regional liderliyə çıxartmaq xəyalına dalıb, lakin biz, hələlik, öz üzərimizdə onun

xəyallarındakılardan heç bir effekt müşahidə etmirik”.

Tevos Arşakyan: “Baş verən təəssüfədici hadisələr fonunda komfortluq və toxluq dəqiq olaraq yoxdur”

Arşakyan ölkədəki vəziyyətin heç də yaxşı olmadığını yazıb və

“Ermənistanın törətdiyi qanunazidd əməlləri cavabsız qalmayacaq”

Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi yanvarın 7-də Ermənistan silahlı qüvvələri tərefindən ölkəmizin Qazax rayonunun Quşçu Ayırı kəndi istiqamətində açılan snayper atəş

nəticəsində sərhədçimiz Fərzalı Fərzeliyevin qətlə yetirilməsi ilə bağlı açıqlama yayılır. SİA xəber verir ki, açıqlamada Ermənistan silahlı qüvvələrinin həm iki ölkənin dövlət sərhədində, həm də iki ölkə qoşunlarının temas xəttində atəşkəsi davamlı şəkildə pozmasının, azərbaycanlı hərbi və mülki şəxsləri hədəfə almasının bu ölkənin sözətənək hərbi hüquq dəyərlərinə hörmətlə yanaşın, munaqışen sülh yolu ilə həll etmək çağırışlarının saxta olduğunu, Ermənistanın işğalçı və təcavüzkar siyasetini pərdələmək məqsədi güddüyünü növbəti dəfə açıq şəkildə göstərdiyi bildirilir. Vurğulanır ki, bu məqsədönlü qəsdə Ermənistan tərəfi bir dəfə açıq şəkildə təsdiq edir ki, məhz o, işğalçı ölkədir və Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində yaradıldığı oyuncaq rejim arxasında gizlənmək cəhdli tamamilə əsəsizdir. “Azərbaycanın beynəlxalq tanınmış sərhədlərini qoruyan Dövlət Sərhəd Xidmətinin əşgerinin qətlə yetirilməsi cinayətdir və bu qanlı cinayətin məsuliyyəti Ermənistan tərəfinin üzərindədir. Azərbaycan ərazilərini hərbi işğal edib, bu ərazilərde etnik təmizləmə həyata keçirən, beynəlxalq hüququn fundamental prinsiplərini tapdalayan və mütəmadi əsasda atəşkəsi pozmaqla Azərbaycan hərbi və mülki şəxslərini hədəf alan Ermənistan tərəfi törətdiyi bütün cinayətlərin məsuliyyətini və bu qanunazidd əməllərinin cavabsız qalmayacağını dərk etməlidir”, - deyə açıqlamada bildirilir.

Qrant Baqratyani:
“Dərhal deyək ki, bu, dəxli olmayan bir mövzudur”

“Ermənistan ne 2019-cu ilin, nə də 2020-ci ilin nəticələrinə görə, ÜDM göstəricisinə görə Gürcüstanı keçə biləmeyecek”. Bu fikirləri isə, Ermənistanın iqtisadçı eksperti Qrant Baqratyani sözügedən mövzu ilə bağlı özünün “Facebook” səhifəsində yazıb. Bununla yanaşı, Baqratyani hesab edir ki, Ermənistanın, nəinki Azərbaycanın, ümumiyyətlə, Gürcüstanın da ÜDM göstəricilərə çatmasına çox var: “Baş nazir Nikol Paşinyan yazıb ki, Ermənistan 2019-cu ildə ÜDM göstəricilərinə görə Gürcüstanı keçib, 2020-ci ildə isə Azərbaycanı da ötəcək, bununa da, Cənubi Qafqazda öncül ölkəyə çevriləcək. Mənbe kimi isə, BFV-nin sayılı göstəriliib. Dərhal deyək ki, bu, dəxli olmayan bir mövzudur”.

Onun sözlərinə görə, ÜDM haqqında məlumatları BFV deyil, Dünya Bankı təqdi vərdir: “Dünya Bankı isə 2019-cu ilin məlumatlarını 2020-ci ilin aprel və may aylarında təqdim edir. Statistikadan isə, ümumiyyətlə, danışmaq lazımlı deyil”.

Ermənistan iqtisadçısı 2018-2019-cu illərin statistik rəqəmlərini də getirərək, sübut edib ki, Ermənistan həm Gürcüstandan, həm də Azərbaycandan geriye qalıb.

Rövşən RƏSULOV

Çilləçixarma mərasimləri

Söhbət qış fəslinin 40 gün çəkən Böyük və 20 gün çəkən Kiçik Çilləçixarma mərasimlərindən gedir. Bizim ata-babalarımızın da etiqad etdiyi Zərdüştinin (Atəşpərvəstlik) dörd rəsmi bayramından biri olan Səddə bayramında, məhz Çilləçixarma mərasimləri keçirilirdi. Üç mindən artıq tarixi olan həmin dörd bayramdan yalnız Novruz bayramını keçiririk. Mehrigan, Səddə və Zərdüşt bayramları isə yaddaşlarımızdan silinmişdir. Çillə çıxarmaq rəmzi xarakter daşıyır və çətinliklərdən çıxmak, əzab-əziyyətlərdən qurtulmaq mənalarını verir.

Zərdüşt peyğəmbərin qədim pəhləvi dilində (rəsmi hökmədarlar pəhləvi nəşillərini təmsil etsələr də, kahinlərin böyük əksəriyyəti yerli türklər olmuşdur) qələmənən aldığı müqəddəs "Avesta"da maddi həyatın mahiyəti iki qüvenin Hörmüz və Əhrimənin - Xeyir və Şərin kəskin mübarizəsi zəminində aşkarlanır. Hörmüz insanları şərin pəncəsindən xilas etməyə çalışırsa, Əhrimən fürsət düşdükçə, insanları belə və müsibətlərlə üzleştirməkdən zövq alır. Şər təmsilcisi, ən münasib vaxt kimi, qış fəslini seçilir. Əhrimən qışın uzun və soyuq gecələrini-zülməti əsas vasitə kimi seçilir. O, şər əməllərini gözün gözü görmədiyi və iliklərə işləyən şaxtalı günlərdə icra edir. Hörmüz isə nuru, işığı əsas götürərkən insanları, canlıları və bitkiləri zülmətdən işığa, soyuqlar dan istiyə doğru yönəldir. Hörmüz Güneşin, ulduzların, Əhrimən ise divillerin, əjdahaların rəmziidir. Vahid Yaradana-Yəzdənə (onu yəzd və izəd də adlandırmırlar) arxalanan Zərdüşt xeyirlə şərin mübarizəsində qələbəni, Əhriməni meglub etməyə nail olan Hörmüzə verir. Çünkü Hörmüz insanları zülmət qış şaxtalardan işıqlı və isti bahara - Novruza doğru aparır.

"Avesta"da Çilləçixarma mərasimləri Bəhmən ayının 10-da ilk dəfə atəşpərest məbədlərində keçirilərdi. Ən böyük məbədlər Azərbaycan ərazisində yerləşirdi. Hökmədarlar həmin günlərdə 20-25 min nəfərlik ordu ilə o məbədlərə gəldi. Sonralar isə mərasimlər qış fəslinin axıclarına dək digər İran məbədlərinde keçirilirdi. Mərasim zamanı xüsusi üsullarla qısa saxlanılan meyvə və tərevəzlərin bir neçə nümunəsi süfrəyə düzülür və odun müşayiəti ilə mərasimin icrasına başlanılırdı. Qədim dövrlərdə kahinlər xüsusi mərasim nəğmələri və dualar oxuyardılar. Bu nəğmə və dualarda Əhrimənin daşıyıcıları olan qış, soyuğa və şaxtaya meydan oxunar və süfrədəki meyvələr nümunə getirilərdi.

Böyük Çillə 40 gün çəkir. Dekabrın 22-dən başlayıb, 31 yanvarda başa çatır. Kiçik çillə isə 20 gün çəkir. Bu, fev-

ral ayının 1-dən 20-dək çəkir. Mərasim keçirənlər (kişilər və qadınlar) Əhriməni-amansız şaxtaları və zülməti qovmaq üçün məşəllər, şamlar, çiraqlar və tonqallar yandırır. Yaz nəfəslə Hörmüz insanları yaşamağa ruhlandırır. Beləliklə, Xeyirle Şər - Hörmüzə Əhrimən arasında amansız mübarizə gedir. Yaza ancaq Hörmüzə arxalanınlar salamat çıxır. Şər və zülmət inansızların axırına çıxır və belələri yarımcان, xəstəhal vəziyyətə düşüb, Əhrimənin cəngidən xilas olmurlar.

Mərasim zamanı Hörmüzla Əhrimən arasında gedən mübarizəni deyişmə formasında vermişik

Əhrimən

Azaldıb hər neməti,
Getirərem möhnəti.
Har elə, hər obaya,
Çökdürəm zülməti.

Hörmüz

Xalqın boldu neməti,
Elə zinət zəhməti.
Güneş işiq saçacaq,
Dağıdacaq zülməti.

Əhrimən

Gecə uzun, gecə lal,
Canı isitməz xəyal.
İnsana bəxş edərəm,
Mərəz, azar, dərd-mələl.

Hörmüz

Qəlb xıltı, düşüncən dar,
Bəşər əlindən bezar.
El-elep dayaq olar,
Yoxalar hər dərd-azar.

Əhrimən

Bünövrədən sökərəm,
Ən möhtərəm qalanı.
Od-alov da azaltmaz,
El-obadan bəlanı.

Hörmüz

Ucaldıb şüx səsimi,
Kəsərəm nəfəsini.
Daşa direnən kinin,
Səngidər həvəsini.

Əhrimən

El-oba qan ağlaşın,
Viran qalsın məmlekət.
İstərəm yer üzündə,
Olsun acliq, fəlakət.

Hörmüz

Yazda açılar güllər,
Dən bağlayar sünbüllər.
Çıxar sert imtahanдан,
Sevinib güller ellər.

Əhrimən

Yadlaşın qardaş-bacı,
İnsanlar dadsın acı.
Aləmə zülmət çöksün,
Qalmasın işiq ucu.

Hörmüz
Şər edər bəşeri tərk,
Ucalar el, məmlekət.
Duz-çörək bol olarsa,
Olmaz acliq, fəlakət.

Cilləçixarma mərasimlərində oxunan şeirlər və mahnılar

Əzizinəm, obama,
Şaxta dolub yuvama.
Məni yaza çıxarar,
Qarpız, yemiş şamama.

İncidir şaxta, külək,
Bir yandan qənim fələk.
Arpa-buğda bal olsa,
Evdə eksilməz çörək.

Qışda düşdük kələfə,
Qar yağır hər tərəfə.
Bize məlhəm olardı,
İndi şerbet, mürebə.

Tükənib səbrim, dözüm,
Qaralmaqdadı gözüm.
Mənə həyat verərdi,
Bir salxım qara üzüm.

Şər aparar borana,
İsti məlhəm yarana.
Çıxaq qış zülmətindən,
Qovuşaq yaz nuruna.

Tükənib şor, pendir, yağı,
Boşalıb ləyən, tabaq.
Bızlərə can verərdi,
Mərci, şüyünd, balqabaq.

Azalıbdı pul-para,
Günümüz olub qara.
Arpa-çovdar tükənməz,
Yaza çıxar mal-qara.

Qış bizi saldı dara,
Qaldıq aciz-avara.
Bu günümde gelərdi,
Cürük heyva da kara.

Şər qüvvə gəlir kələk,
Kəsir nəfəsi külək.
Bir ovuc yemşən getir,
Qişa qalmaz çiyələk.

Tükəndirib çərezi,
Qiş artırar mərəzi.
Yaz istilik getirər,
Şaxta qarsar nəfəsi.

İtirmekdəyik çəki,
Şaxta ürpədir tükü.
Cana çox fayda verər,
Çuğundurla yerkökü.

Gecə uzun, əraq qıt,
Dadlı yeməyi unut.
Xaralda çürüyübdü,
Alma, armud, şabalıd.

Hər yeri basıb buz-qar,
Şaxta getirir azar.
Ağzı dada getirər,
Narinci, turunc, limon, nar.

Qar altda qalıb yonça,
Bu vaxt tutan yox xonça.
Dadımıza çatardı,
Azca kartof, soğança.

Qar basıb çölü-düzü,
Şaxta qarsıbı üzü.
Xeyir olmasına idi,
Şər mehv edərdi bizi.

7.01.2020-ci il
Valeh Məhərrəmli

Subsidiyaların verilməsinə dair mexanizm sadələşdirilib

Nazirlər Kabinetin subsidiesinin təkmilləşdirilməsini nəzərdə tutan 518 №-li qərarın izahını verib. Nazirlər Kabinetinin Mətbuat Xidmətindən SIA-ya verilən məlumatə görə, 518 nömrəli qərar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq fərmanı ilə verilmiş tapşırıqların icrasını təmin edir. Həmin qərarla edilmiş dəyişikliklər subsidiesinin verilməsində sabitliyi, davamlılığı və sadəliyi nəzərdə tutur. Belə ki, əvvəlki qaydaya əsasən, hər bir kənd təsərrüfatı məhsulu üçün ayrılıqda subsidiya verilirdi və hər bir subsidiya üçün zərurət yarandıqca birdəfəlik sərəncamlar imzalanırdı.

Məsələn, bitkiçilik üzrə sərəncam imzalanıvə fermere hər hektara görə 100 manat cıvarında birdəfəlik subsidiya ödənilirdi. Eynilə heyvandarlıq, arıçılıq və baliqçılıq təsərrüfatları üçün də ayrıca sərəncamlar imzalanırdı. Tütünçülük və pambıqcılıq isə ümumiyyətlə bu siyahıya aid deyildi. İndi isə vahid qayda təsdiq edildikdən sonra hər sahə üzrə ayrıca sərəncam imzalanması ilə yanaşı, vaxtaşırı yeni sərəncam imzalanması zərurəti də aradan qalxır, nəhayət, tütün və pambıqcılıq da bu siyahıya daxil edilir. Başqa sözlə, hər sahə üzrə ayrılıqda və hər dəfə təkrar sərəncamlar imzalanmasına ehtiyac qalmır. Neticədə birdəfəlik olaraq bütün sahələri əhatə edən mexanizm qurulur, normayaradılmada təkrarçılıq aradan qaldırılır və mütəmadi xarakterli vahid sistem yaradılır. Qərara əsasən plastik kartların verilməsində də yeni, daha sabit və daha uzunmüddəli bir mexanizm formalasdırılır. İndiyədək subsidiesinin ödəniləndiyi üçillik plastik kartlar yalnız bitkiçilik, o cümlədən tütün və pambıq istehsalçılarına verilirdi. Heyvandarlıq sahəsində çalışanlar isə üçillik kartlarla təmin edilmirdilər. Yeni vahid qayda bitkiçiliklə yanaşı, heyvandarlıqla məşğul olan fermerlər də subsidiesinin ödənilməsi üçün üçillik plastik kartlarının verilməsini nəzərdə tutur. Bu heyvandarlıq sahəsində çalışanlara dövlət dəstəyinin sabitliyini və sadəliyini təmin edir. Üçüncü mühüm məqam isə ondan ibarətdi ki, buna qədər fermerlər plastik kartları almaq üçün hər birinə ayrılıqda olmaqla, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə və Maliyyə Nazirliyinə, yəni iki instansiaya müraciət edirdilər. İndi isə yalnız bir instansiaya - Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkışaf Agentliyinə müraciət edəcəklər. Neticə etibarilə vaxta qənaət edilir, əlavə karguzarlıqla və xərclərə ehtiyac olmur.

Bu yeni vahid Qayda:

- pambıqcılıq, tütünçülük və heyvandarlıq sahəsində çalışanlara dövlət dəstəyinin mütəmadi mexanizmlərini yaradır;
- kənd təsərrüfatına dövlət dəstəyini gücləndirir;
- sabit və proqnozlaşdırılması asan olan dövlət dəstəyi mexanizmini formalasdırır;
- subsidiya prosesində sənədləşməni sadələşdirir;
- fermerlər üçün 3 il müddətinə öz təsərrüfatları ilə bağlı aydın təsəvvür edilən biznes plan qurmaq imkanı yaradır;
- bütün bunlar kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı sahəsində sərməye riskini azaldır;
- dövlətin 3 il müddətində zəmanətli dəstəyi ilə əlavə investisiya cəlb edilməsi üçün əlverişli mühit formalasdırır.

Bele bir deyim var: insa-nın bir sıfeti olar. Ancaq bu gün dağıdıcı düşər-gənin "başbilənləri", yəni "şey-tana papiş tikən" satqın və mə-nəviyyatsızlar - AXCP sədri Əli Kərimli, "Milli Şura"nın əl oyuncası Cəmil Həsənli və bu "liderlərin" "primadonnası" Gültəkin Hacıbəyli kimilərin min sıfeti var desək, yanılma-rıq. Elə bu minsifləi olanlar, başda Ə.Kərimli olmaqla, AXCP-də təmsil olunanların ək-səriyyətinin nə dini, nə də ki, imanı var. Çünkü etiraf etdikləri kimi ateistlərlər.

Məsələn, Kərimlinin yanında yer alan "Azadlıq" radiosunun sabiq əməkdaşı Xədica İsmayıllı, heç də gecə-gündüz Allaha yalvarıb, AXCP sədrinin hakimiyyətə gəl-məsi üçün dualar etmir. Elecə de, Kərimlinin yandaşlarından olmuş Günel Mövlud, Qənimet Zahid, Leyla Yunus, daha na bilim kimlər, kimlər, kimlər... - beləliklə de, bir çoxları, nəninki ateist idilər. Neca ki, Nardaran hadisəsin törendilər, dönüb oldular əməlli-başlı "dinşü-nas". Nədir ki, ömrünün böyük his-səsini Ə.Kərimlinin yanında çürütmüş müavini Fuad Qəhrəmanlı da "Nardaran işi" üzrə Taleh Bağırzadənin yanında yer aldılar. Yəni dö-nüb oldular qəbiristanlığının geydir-me mollaları. O ki sosial şəbəkə-lərdə ölü yiyeşlərdən pul qoparıb, kiril əlifbası ilə "Fatihə" oxumaq isteyirlər ha, bax, eynən onlar kimi. Demek, T.Bağırzadə bundan önce həbs müddəti yatarken, onun nə adı, nə də sanı Ə.Kərimlinin və onun ateist etrafı olan C.Həsənli-nin, G.Hacıbəylinin yadına-zadına düşmürdü. O ki Bağırzadə azadlı-ğā çıxdı ve çıxan kimi də, həmin zamanlarda həbsdə olan L.Yunus az qala "mütqəddəs varlıq" kimi dəsteklədiyi dedi, bax, onda və-ziyət dəyişdi. Baxmayaraq ki, L.Yunus kafir erməniyə satılmışdır, onun uzunburun erməni qızı da şe-hidlərimizin ruhunu təhqir etmişdi.

Cəmil Həsənli bu dəfə əsl sıfətini göstərdi

Yaxud bir medalın iki üzü

Təbii ki, L.Yunusu ilk dəstekləyənlər sırasında yenə də Ə.Kərimli-Cəmil Həsənli cütlüyü olub.

Cəmil Həsənli - həyasızlığın son sıfəti

Nə isə, məsələnin məğzını başqa cür qoymaq istərdim. Dünənne kimi T.Bağırzadənin müdafiəçilərinə çevrilən Ə.Kərimli və C.Həsənli indi de başlayıblar onu təqnid etməyə. C.Həsənli bildirib ki, mil-ləti bir-birinə qarşı qoyan, ideoloji parçalanma yaradan, ilk növbədə, bilsizlik, savadsızlıq və cəhəletdir: "General Süleymanının ölümü ilə bağlı ölkəmizde bir sıra dini tə-məyyüllü qurumların, həttə demokratik düşərgənin bəzi təmsilçilərinin açıqlamaları yüngül desək, tə-əssüf doğurur. "Müsəlman Birliyi Hərəkatı" dəfələrə ölkəmizi tehdid etmiş, Yaxın və Orta Şərqdə dövlət çevrilisişlərində iştirak etmiş, İranın İslam İngiləbi Keşikçiləri Korpusunun 20 ildən artıqdır ölkə xaricində keçirilən gizli hərbi əməliyyatları icra edən xüsusi hərbi birləşməsi-nə başçılıq etmiş general Qasim Süleymanini, "dünya azadlıqsevər-lərinin sevimli, müsəlmanların fəxri, məzlumların müdafiəcisi, za-lımların qənimi" adlandırması mə-yusidici dəyərləndirmədir".

Belə olan halda, sən o C.Həsənli deyildin ki, ölkəmizdə qarı-şılıq yaradan Taleh Bağırzadəni, azadlığa çıxmazı münasibətə təbrik etməyə uça-uça getdin. "Milli Şura" adlanan qurum istənilən hadisədən, mövzudan istifade edərək Azərbaycanı hədəfə götürü-

rür, hakimiyyətə və ölkədə həyata keçirilən tədbirlərə ləkə yaxmağa çalışır. Bu qüvvələr Azərbaycanın nüfuzunu zədələmek üçün xaric anti-Azərbaycan qüvvələrin pozu-cu fealiyyətine, ermənilər və ter-rorçulara da bərəət qazandırmağa belə hazırlıdır. Bu, o C.Həsənlidir ki, "Müsəlman Birliyi Hərəkatı" adlanan terrorçu təşkilatı müdafiə et-məkələ yanaşı, həttə bu təşkilatın üzvləri tərefindən iki polisin qətle yetirilməsinə bərəət qazandırma-ğā çalışmışdı. Bu faktlar, bir daha C.Həsənli və rəhbərlik etdiyi "Milli Şura"nın Azərbaycan dövlətinin maraqlarına düşmər münasibətini bürüze verməklə, terrorçularla həmrey olduğunu açıq göstərme-di? Çünkü "Milli Şura" və Taleh Bağırzadə bir medalın iki üzüdür. İstər Ə.Kərimli, istər C.Həsənli, istər G.Hacıbəyli, istəsə də Taleh Bağırzadə anti-Azərbaycan möv-qedə durduğunu tam cılpaqlığı ilə nümayiş etdirməkdədir. Doğrudan da, insanda abır-həya yaxşı şeydir. İnsan özünün leyaqətinə hörmət etməlidir. Ancaq C.Həsənli kimilər "insan" ola bilməz.

Taleh Bağırzadə anti-Azərbaycan mövqədə dayanır, anti-konstitusi-on çağırışlar edib. "Milli Şura"nın mövqeyinin bu şəkildə ortaya çıxməsi və Taleh Bağırzadəni müda-fie etmesi, bu gün isə təqnid etme-si artıq C.Həsənlinin bütün eybə-cərliklərini, anti-Azərbaycan möv-qedə durduğunu tam cılpaqlığı ilə nümayiş etdirməkdədir. Doğrudan da, insanda abır-həya yaxşı şeydir. İnsan özünün leyaqətinə hörmət etməlidir. Ancaq C.Həsənli kimilər "insan" ola bilməz.

Xəyanətkar xəyanətkarın yanında

Fransız psixoloqu Julyer iddia edir ki, insanlarda satqınçılıq və xəyanət simptomları bir dəfə formalaşırsa, bu sistemiş şəkildə davamlı olur və ətraf mühitdə ikrəh yaranır. Bu məntiqlə yanaşsaq, aydın olur ki, bu gün müxaliflər il-ləri ki, eyni mühitdə qalıblar, za-

man-zaman bir-birilərinə xəyanet ediblər və demək olar ki, artıq bir periodiklik yaranıb və bunun qar-şısını almaq, sadəcə, mümkün de-yil. Necə ki, bu gün AXCP sədri Əli Kərimli və "Milli Şura" sədri Cəmil Həsənli bu gün bir-birilərinə "tərif" deyir, az keçməmiş başla-yıllar bir-birinə quyu qazmağa. Bu, təccübülü də doğurmur-xəya-nətkar xəyanətkarın yanında olar. Məsələn, ən gülməli ötən il C.Həsənlinin Ə.Kərimlini A.Eyn-şteynlə bir təreziyə qoymasıdır. Bax, buna deyirlər həyəszliğin son nöqtəsi. Ay Cəmil bəy, heç ol-masa, belə bir iddia ilə çıxış edən-də, öz yazdığını "Ağ ləkələrin qara kölgəsi" çizmiş-qarani gözünün qabağına getirəydim. Adı çəkilə-lərin hamısı siyasetdə, elmdə uğur qazanmış, bütün dünyadan tanidi-ği şəxslərdilər. Bəs Ə.Kərimli kimdir? Sənin kimi, Əli Kərimli də xə-yanət, qisaslar, intriqalar toplusu-dur. AXCP sədri Əli Kərimli və onun "banditos" dəstələri Vətən-dən, milletdən və demokratiyadan çox danışsalar da, həmişə sözləri eməllərinə zidd olub. Əli Kərimli-nin siyasi karyerası, əslində, son-suz xəyanətlər, qisaslar və intriqalər toplusudur: o, Azərbaycanda hakimiyyətə gelmək üçün ölkənin və millətin düşmənləri ilə də se-parat danışqlar aparıb, sövdələşib, "maliyyə dəstəyi" və qrantlar qis-mində paylar alıb, üzerine öhdəliklər götürüb, sonra hakimiyyətlə danışqlara can atıb, yəne vədler verib, amma sonda hamını aldat-maşa çalışıb. Ayıbdır, belə müqə-yisələr aparmaqdansa, bu yaşında belə abırına qısil. Ancaq inan-mıram.

Bax, budur həqiqət. Azərbay-can iqtidarı dövlətin və millətin maraqlarını heçə sayan, hər kəsi mənəvi terrora məruz qoymaşa-ğā çalışan Ə.Kərimli-C.Həsənli kimi antimilli ünsürlər barəsində sərt ölçü götürməli və bu cütlüyü cə-miyətdən təcrid etməlidir.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Tullantılardan gübrə hazırlanmasına yeni üsul tətbiq edildi

AMEA-nın Yüksək Texnologiyalar Parkında məişət tullantıları əsasında gübrənin hazırlanması üçün yeni texnologiyanın tətbiqi planlaşdırılır. Geoloji və Geo-fizika İnstitutundan SİA-ya verilən məlumatə görə, institutun bir qrup alimləri tərefindən faydalı qazıntı və sənaye tullantılarından səmərəli istifade edilərək yeni texnoloji üsulla gübre əldə olunması üçün tədqiqatlar aparılıb. Balaxanı qəsəbəsində bərk məişət tullantılarının yandırıldığı zavodda alınan şılardan və neft sənayesi tullantılarından istifadə etməklə alınmış üzvi mineral kompleks gübrə və meliorant Hövsan qəsəbəsində torpaqda bitki yetişdirmekle şoran torpaqları bərpə etmək üçün tətbiq olunub. Yerli xammaldan səmərəli istifade etmək prinsiplərinə əsaslanan bu texnologiyanın AMEA-nın Yüksek Texnologiyalar Parkında həyata keçiriləsi planlaşdırılır. Aparılmış tədqiqatlar neticəsində müellif qrupu "Məişət tullantıları əsasında gübrənin hazırlanma üsulları" ixtirasına Avrasiya patentini alıb.

Ölkədə Prezident İlham Əli-yev tərefindən həyata keçirilən çoxşaxəli islahatlar müxalifət dəşərgəsində təmsil olunun bir sıra siyasi partiyalar tərefindən də dəstək almaqdadır. Sosial, iqtisadi, kadr, struktur və s. sahələrle yanaşı, gerçəkləşdirilən siyasi islahatlar da, belə qənaətə gəlməyə zəmin yaradır ki, daha əvvəller mövcud olan bir sıra problemlər sürətlə aradan qaldırılır və bu siyaset, birmənəli olaraq, həm ölkə vətəndaşlarının rifah halının daha da yaxşılaşdırılması, həm də, Azərbaycanın ister regionda, ister sənaye təmədəkələrə mənşətən mövqeyinin möhkəm-ləndirilməsinə xidmət edir. Digər təref-dən, parlament seçkilərinin keçirilməsi ilə bağlı verilmiş qərardan sonra, bu seçkilərdə iştirak edəcək bir çox müxa-lifət partiyalarının təmsilçiləri də bəyən edirlər ki, onlar həyata keçirilən və di-namik şəkil alan islahatlara dəstəkləri-ni göstərir, bundan sonra da göstərə-cəklər.

AMİP-in katibi Əli Orucov: "Mü-xalifət olaraq, biz də bu islahat-ların daha geniş və dərin vüsət alması üçün dəstəyimizi əsirgə-mayacağımızı bəyan etdik"

"2020-ci il Azərbaycana çox ciddi hadisələrlə qədəm qoyub". Bu fikirləri

Gözləntilər öz təsdiqini tapır

Müxalifət islahatları dəstəkləyir və...

Azərbaycan Milli İstiqlal Partiyasının katibi Əli Orucov deyib. AMİP funksio-nər müxalifət partiyası olaraq, Azərbaycanda reallaşdırılan islahatları dəstəklədiklərini bildirib və qeyd edib ki, bu islahatlar fonunda parlament seçkilərinə də qatılacaqlar. "Parlament seçkilərinin ən aktiv mərhələsi, bildiyiniz kimi, yeni ilin ilk aylarına təsadüf edir" deye qeyd edən AMİP rəsmisi cəmiyyətin, eləcə də, ayrı-ayrı müxalifət partiyalarının dövlət başçısı tərefindən gerçəkləşdirilən islahatlara böyük ümidi bəslədiyini və dəstək göstər-diklərini deyib: "Cəmiyyətdə, o cümlədən siyasi dəşərgələrdə bir ümid və topalanma müşahidə edilməkdədir. Bunun da başlıca səbəbi, həm də ondan ibarətdir ki, prezident genişmi-

yaslı islahatlar ved edərək, bu istiqamətdə müəyyən addımlar atır. Müxalifə olaraq, biz də bu islahatların daha geniş və dərin vüsət alması üçün dəstəyimizi əsirgəməyəcəyimizi bəyan etdik".

Ə.Orucov onu da bildirib ki, 9 fevralda keçiriləcək parlament seçkilərin-dən sonra formalasdırılacaq ali qanun-vericili orqanın yeni tərkibi siyasi mü-nasibətlərin də formalasdırılmasında və yenilənməsində həlledici rol oynaya-cıq.

Beləliklə, bu realılıq, həm də belə bir neticə hasil edir ki, ölkədə yeniləş-mənin getdiyi zamanda, müxalifət dəha effektiv münasibətlərin tətbiq edile-cəyinə inanır, bu münasibətlərin ümummilli məsələlər fonunda effekt verəcəyini proqnozlaşdırır. Daha də-qiq desək, artıq radikallıq və dağıdıcı-lıq prinsiplərində qalan bir sıra müxalifət partiyalarını yalnız xalq deyil, elecə də, konstruktivlik yolunu tutan müxalifət partiyaları da redd edir. Əslində isə, bu gözənlilən idi və həmin gözlən-tilər də öz təsdiqini tapmaqdadır.

Rövşən NURƏDDİN OĞLU

9 yanvar 2020-ci il

Seçki yaxınlaşır, müxalifət işə qızışır və qırışır...

Deputat olmaq xəyalına düşən düşərgə təmsilçiləri barışmaz düşmənə çevrilirlər

Parlament seçkiləri yaxınlaşdıqca, ölkədə seçki əhval-ruhiyyəsi də güclənir. Söz yox ki, ölkənin mühüm siyasi-ictimai gündəmi hesab olunan seçkilər və orada iştirak məsələsi əhəmiyyətli hesab olunur. Lakin bu xüsusda, müxalifət düşərgəsində baş verənlər öz maraqlı nüansları ilə seçilir. Belə ki, müxalifət düşərgəsində təmsil olunan bir sıra partiya təmsilçiləri, artıq eyni dairədən olan digər düşərgədaşları ilə, sözün əsl mənasında, savaşa giriblər. Daha dəqiq desək, eyni dairədən seçkilərdə iştirak edəcəkləri məlum olanların sosial şəbəkələrdə və mətbuatda qarşılıqlı söz atmacaları, hətta təhqirlər etmələri nəzərlərdən yanınır. Bütün bunlar işə, digər amili öndə çıxarı - keçmişdəki paxurların açılması, daha öncəki illərdə, kimin-kim xəyanət etməsi və s. kimi məsələlər. Ümumiyyətlə, seçkilər məsələsi gündəmə gələndə, xalq düşərgə təmsilçilərindən kimin-kim olduğunu daha yaxşı öyrənir.

Onların veracəkləri səslər, əslində, heç nəyi həll etmir

Başqa tərəfdən isə, bir daha sübut olunur ki, eyni cənahda təmsil olunanlar eger bir-birləri ilə yola gedə bilmirlər, ardıcıl ittihamlar, tehqirlər səsləndirirlərse və siyasi iddialarına, divindələrinə görə, əl-qol savaşlarına qədər gedib-çıxırlarsa, onların millət vəkilliyi şansları azalır. Belə ki, xalq dəyişilməyən, köhnə ab-havada qalan, meydan-küçə təfəkküründən aralana bilməyən kəsləri, onsuza da, qəbul etmir. Edənlər isə, demək olar ki, cüzdidir və elektorat sayılmayacaq qədər kütlədir ki, onların veracəkləri səslər, əslində, heç nəyi həll etmir. Daha doğrusu, qohum-əqrəba, dost-tanış vasitəsi ilə

imza toplayanların ciddi və önəmli seçimlərdə hər hansı uğur qazanmalarını inandırıcı görünmür.

Müxalifət düşərgəsinin tör-töküntüleri bu dəfə də ofsayddə qalacaqlar

Müxalifətin qızışması və qırışması faktı isə get-gedə güclənir və deputat olmaq istəyen müxalifətçilər bir-birlərinə qarşı qənim düşmənlərə əvvələrənən tör-töküntüleri və söz yox ki, belələrinə də səs verəcək. Müxalifət düşərgəsinin tör-töküntüleri isə, bu dəfə də ofsayddə qalacaqlar. Bax, bu reallıq özünü daha çox ehtiva etməkdədir.

RÖVŞƏN RƏSULOV

Müxalifəti acı sonluq gözləyir

Mövcud faktlara və reallıqlara əsasən, demək olar ki, uğursuzluq zolağından çıxa bilməyən müxalifətin dağdıcı qanadı, geridə qalan 2019-cu ildə daha böyük uğursuzluğa düşərək oldu. Proseslərə və araşdırılmalara əsasən, demək olar ki, dağdıcı xislətli müxalifətin böhranlı durumdan çıxmaları da mümkünsüz görünür. Bu baxımdan, demək olar ki, bütün cəhdlərinə və planlarına baxmayaraq, 2020-ci il müxalifət partiyalarının bəzilərinin sıradan çıxacağı il olacaq. "Azadlıq Hərəkatçıları" Birliyinin sədri Təhmasib Novruzov "Səs" qəzetinə açıqlamasında bildirdi ki, indiki müxalifət 26 ildir uğursuzluq zolağındadır və bu zolaqdan çıxa bilmir: "Səbəbi də siyasi müxalifliyin əlifbasını belə bilməmələri və öyrənmək istəməmələridir.

Əlifba isə ondan ibarədir ki, gərək siyasetlə məşğul olan, yəni siyasi hakimiyət uğrunda məbarizə aparan hər bir qurum, demokratik ölkələrin əsas prinsipi kimi xalqdan dəstək almağa çalışınsın. Çünki digər demokratik cəmiyyətlərde olduğu kimi, Azərbaycanda da hakimiyətin mənbəyi xalqdır. Bu, ölkənin Ali Qanununda - Konstitusiyada da təsbit olunub. Odur ki, xalqla işləmək, xalqın məhəbbətini qazanmaq və onu özünün tərəfdəsına çevirmək siyasi müxalifətin əsas fəaliyyət forması olmalıdır ki, bu da siyasetlə məşğul olmanın əlifbasıdır". T.Novruzovun sözlərinə görə, özünü aparcı müxalifet hesab edən müxalif siyasilər xalqla işləmek əvəzine, özlərinə kənarda dəstək axtarırlar: "Həm də ferqinə varımlar ki, onlara dəstək verən, daha doğrusu, onları maliyyələşdirən həmin qüvvələr Azərbaycan xalqı tərəfindən qəbul edilir, ya yox. Çünki bunlara, ən vacibi milyonlar əldə eləməkdir, kim onu verirə, onun da dəstəyini qəbul edirlər. Nəticədə, Azərbaycan vətəndaşlarının mütləq əksəriyyətinin qəbul eləmədiyi həmin siyasi (daha doğrusu,

təxribatçı) dəstekçilərlə işbirliyi ortaya çıxır və xalq da onların boğazdan yuxarı, pafoslu çıxışlarının əsl mənəviyyətini anlayır və onlardan üz döndürür. Nə qədər ki, adlarını siyasetçi qoyub, əslində, siyasi bizneslə məşğul olurlar, onların xalq tərəfindən dəstək qazanmaları müşkül olaraq qalacaq. Xalqdan dəstək ala bilməyən istənilən siyasi qurumun isə siyasi hakimiyət iddiası, ele iddia olaraq qalacaq, yəni uğursuzluğa düşərək olmaqdə davam edəcək. Cox istərdik ki, nəhayət, bu məlum həqiqəti qəbul edən, yeni, real, konstruktiv siyasi müxalifət formalasın ölkəmizdə. Ancaq indiki halda, bunu yaxın zamanlarda görəcəyimizə inanıram. Ən azı müxalif düşərgəni inhisara alan, xarici dəsteklə bu inhişarçılığı davam etdirən qüvvələr meydandan çıkmak istəməyəcəklər, sağlam müxalifətin formalasması da, uğur qazanması da arzu olaraq qalacaq".

Azərbaycan Mətbuat Şurasının sədr müavini, Beynəlxalq Avrasiya Mətbuat Fonduñun sədri Umut Rehimoğlu müxalifət partiyalarının və onlara rəhbərlik edən şəxslərin uğur-

suzluğa düşərə olmalarını onların yanlış və sehv siyaset aparmanın ilə bağlı olduğunu bildirdi. Qeyd etdi ki, müxalifət daxilində olan parçalanmalar, partiyalararası soyuqluq ümumiyyətindən ugursuzluq ilə nəticələnir: "Əslində, bu gün müxalifətin problemi budur ki, bunlar ayri-ayrı qruplardan ibarətdirlər və bu sebəbdən də, birləşə bilmirlər. İlk önce, müxaliflər öz aralarında olan bu problemi həll etsinlər və sonra isə normal bir müxalifətlikdən səhəbət etmək olar. Əlisində, bizdə istərdik ki, müxalifət normal bir fəaliyyət ilə məşğul olsun. Yəni konstruktiv müxalifət olsun, dialoq aparmayı bacarsın. Qaraguruhçu və ölkənin mənəfiyindən çıxış etməyen müxalifət, təbii ki, ölkəmiz üçün ziyanlıdır. Ümumiyyətə, müxalifət heç vaxt mili və dövlətçilik maraqlarına qarşı çıxmamalıdır. Bu gün Azərbaycan dövlətinin uğurlarını gözü görməyən qüvvələr var. Ancaq həmin

Abırsızın
abrı olmaz...

RƏFIQƏ

Nə yaxşı ki, vaxtında deyilən bu cür atalar sözləri var imiş. Dağdıcı düşərgədə "ağa qara" deyən o qədər abırsızlar var ki... Deyəcəksiniz ki, niyə "müxalifət düşərgəsi" demirsınız? Düzü, bu gün "müxalifət" deyəndə, peşman olursan. Aləm qarışır bir-birinə. Bax onda başlayır abırsızlar, nə başlayır. 26 ildir ki, həyəsizcasına özünü "müxalifətin güclü qanadı" sayan AXCP sədri Əli Kərimli, Müsavatın sabiq başqanı Isa Qəmbər və bugünkü başqan Arif Hacılı abırsızcasına ölkədə gedən uğurlu işlərə qısqanlıqla yanaşaraq, "xəyanət" sözünü dillərində üzəbərə, həyatlarında isə xarakterə çeviriblər.

Bax, budur həyəsizliq. Bu da, ondan irəli gəlir ki, Azərbaycanın radikal müxaliflərin ister ictimai dəstək baxımından, isterse də siyasi təşkilatlanma yönündə heç bir güce malik olmadıqları zaman başlayırlar "xoda" düşməyə. İndi gəl seckierəfəsi bax, bunların "xoda" düşməyinə. Seckilərə, təxminən, 1 aydan az vaxt qalsa da, müxalifətin qarşılıqlı mübarizəsi, bir-birlərinin təhqiρ etməsi və qurşaqdan aşağı "gül" sözələr deyək dənələrənən onların dəst-xətlərinin necəliyini faş edir. Baş verənlər isə birmənalı şəkildə, bu qənaətə gəlməyə imkan verir ki, müxalifət düşərgəsi evvəlki seckilərdə perakəndə şəkildə neca iştirak edib rüsvay olmuşduسا, 2020-ci ilin seckilərində də eyni aqibəti yaşamalı olacaq. Məhz bu meqam müxalifətin indidən seckiləri uduzduğun iddia etməyə əsas verir. Çünkü müxalifətdən fərqli olaraq, iqtidar partiyası YAP, bölgənin ən aparcı siyasi təşkilatı kimi, Azərbaycanın milli maraqlarına xidmet edən addımları ilə vətəndaşların böyük rəğbətini qazanıb. Ancaq seckilərdə qalib gələcəklərini isə, heç ağıllarının ucundan da keçirmirlər. Ve əminlikle demək olar ki, fevralın 9-da keçiriləcək parlament seckiləri dağdıcı müxalifətin və onun "liderləri"nin sonu olmaqla, ətraflarındaki beş üç nəfərin də onlardan imtinasi ilə gerçəkləşəcək. Necə ki, artıq AXCP parçalanma dövrünü başa vurub, məhv olmaq mərhələsinə adlayır. Bu parçalanmaya görə başqalarını qınamaya dəyməz. Buna görə Əli Kərimli günahkar olduğu üçün özünü qınamalıdır. Amma təessüf ki, Əli Kərimli düşünmə qabiliyyətindən və "abır" deyilən xüsusiyyətdən uzaq olduğundan, bunu ondan gözləməyə dəyməz. Necə deyərlər, abırsızın abrı olmaz.

qüvvələrin ölkəmizlə bağlı planları baş tutmayaqdadır. Yaxşı oları ki, müxalifət daxilində yenilik ətsin, milli maraqlardan çıxış etməyə çalışınsın. Əks halda, onlar uğursuzluqdan xilas ola biləyəcəklər".

GÜLYANƏ

Təbiətə ziyan vuran şirkət cəzalanıb

S umqayıt şəhəri, 9-cu mikrorayon, 59 və 60-cı binaların qarşısında ağac kəsilməsi ilə bağlı Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinə daxil olan şikayət Nazirliyin əməkdaşları tərəfində yerində aşdırılıb. SİA-ya ETSN-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri İrədə İbrahimovanın verdiyi məlumatə görə, sözügedən əraziyə keçirilən baxış zamanı 1 ədəd sōyüd ağacının kəsildiyi aşkar edilib. O qeyd edib ki, aşdırılma zamanı ağacın "Kristal Abşeron" Menzil Tikinti Kooperativi tərəfindən kəsildiyi məlum olub. Faktla bağlı akt tərtib olunub və 1800 manat məbleğində ziyan müyyən edilib.

Avropa Məhkəməsinin statistikasına diqqət yetirsək, görərik ki, həm məhkəməyə edilən şikayətlərin, həm də çıxarılan qərarların sayına görə, Azərbaycan digər dövlətlərlə müqayisədə müsbət göstəricilərlə xarakterizə olunur. Ölkəmizdən Avropa Məhkəməsinə daxil olan şikayətlərin sayı Ümumavropa göstəricisindən, demək olar ki, 2 dəfə azdır. Eyni zamanda, Azərbaycana qarşı Avropa Məhkəməsi tərəfindən çıxarılan qərarların sayı ötən il cəmi 16 təşkil etmişdir. Əhalisinin sayı ölkəmizlə, təxminən, eyni olan Bolqarıstanla qarşı 33, Macarıstanla qarşı 40, Yunanistana qarşı isə 41 qərar çıxarılmışdır. Bütövlükdə isə, çıxarılan bütün qərarların, təxminən, yarısı yalnız 4 ölkəyə: Rusiya, Ukrayna, Türkiyə və Ruminiyaya qarşı olmuşdur.

Eyni zamanda, digər nüfuzlu Avropa strukturları, o cümlədən, Avropa İttifaqı ilə qarşılıqlı hörmət və tərəfdəşlik prinsipləri əsasında tərəqqiyə nail olunması əsligəmetində mühüm addimlar atılır. Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında tərefdaşlığı dair yeni saziş üzrə danışqlara başlanılmış və bu danışqlar kons-truktiv ruhda davam edir.

Bununla yanaşı, işgəncələrin karşısının alınması üzrə Avropa Komitesi, BMT-nin eyni adlı Alt Komitesi (SPT) və Özbaşına Saxlanma üzrə İşçi Qrupu və digər ixtisaslaşmış beynəlxalq strukturlarla əhalinin həssas təbəqələrinin, xüsusilə, azadlıqdan məhrum edilmiş şəxslərin hüquqlarının təmin edilməsi sahəsində səmərəli əməkdaşlıq qurularaq həyata keçirilir. Nüfuzlu xarici ekspertlərin, həmçinin, bilavasitə məhkumların özlərinin iştirakı ilə Azərbaycanın penitensiar müəssisələrində tədbirlərin təşkil olunması, o cümlədən, ilk dəfə olaraq, "İşgəncəsiz cəmiyyət" mövzusunda dəyirmi masanın keçirilməsi insan hüquqlarının qorunmasına göstərilən həssas münasibəti təcəssüm etdirir.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, beynəlxalq Konvention əhdəliklərin yerine yetirilməsinə dövlət səviyyəsində olduqca ciddi münasibət bəslənilir, bununla əlaqədar ölkəmiz tərefindən insan hüquqları, qadın hüquqları, usaq hüquqları, əllərin hüquqları, irqi ayrı-seçkililikle bağlı və digər dolğun, hərəkəfi, əsaslandırmış şəkildə hazırlanmış dövri hesa-

s. mənada deyil, milli, dini və s. cəmiyyətlər yaratma hüququ kimi başa düşülür. Bu hüquqlar çox vaxt inkişafın və sivil cəmiyyətə doğru irəliləmənin meyarı hesab edirlər. Bundan əlavə, adətən, milletlərin, milli azlıqların, etnik qrupların mövcud olmasının səciyələndirən milli ənənələrin, mədəniyyətərin qorunub inkişaf etdirilməsi hüququ da mədəni hüquqlara aid edilir.

İnsanın mənəvi aləminin inkişafına zəmin yaradan hüquqları mədəniyyət hüquqları adlandırmaq qəbul olunmuşdur. Bu, o hüquqlardır ki, onların sayesinde insan öz xalqının və dönyanın başqa xalqlarının mədəniyyətini qavramaq imkanında olur. Bütün başqa vacib məsəblərdə olduğu kimi, bu məsələlərdə də hər şey təhsildən başlayır. İnsan nə qədər dərin savad alarsa, daha mədəni olar, özünün mədəniyyət hüquqlarından daha dolğun faydalanan. Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyənnamesinin 26-ci maddəsində deyilir ki, ibtidai və ümumi təhsil pulsuz olmalıdır. Lakin buna qanun səviyyəsində riayət etmək, dövlətin öz öhdəsinə nəhəng maliyyə öhdəlikləri alması deməkdir.

Öksər ölkələrdə yaşayış minimumu təmin etmək üçün kifayət olan minimum əməkhaqqına dair qanun mövcuddur. Lakin bir çox halda dövlətlər işçilərinin tələbatını ödəyə bilmirlər, çünkü ölkə iqtisadiyyatı böhran vəziyyətindədir. Belə hallarda aza təminatlı adamlara və yoxsullara müavinət verilir. Bəzi

bu hüquqlar öz əksini tapmışdır. Bu hüquqlar aşağıdakılardır: yaşamaq hüququ, işgəncəyə və qeyri-insani rəftərə məruz qalmamaq hüququ, köləlikdə və asılı vəziyyətdə saxlanılmamaq hüququ, sərbəst hərəkət etmək hüququ, dövlət işlərinin aparılmasında iştirak etmək hüququ və s.

XX əsrin əvvələrində Meksikanın və Rusyanın Konstitusiyalarında insan hüquqlarının ikinci nəqli-sosial-iqtisadi və mədəni hüquqlar ortaya çıxır və İkinci Dünya Mührəbəsindən sonra isə, bu hüquqlar bir sıra beynəlxalq müqavilələrde (1961-ci il Avropa Sosial Xartiyasında, iqtisadi, sosial və mədəni hüquqlar haqqında 1966-ci il Beynəlxalq Paktında və s.) ayrıca təsbit olunur. Burada söhbət aşağıdakı hüquqlardan gedir: İşləmek hüququ, həmkarlar ittifaqları yaratmaq hüququ, tətil hüququ, sosial təminat hüququ, minimal həyat səviyyəsi hüququ və s.

Üçüncü nəslin yaranması son dövrün inkişaf xüsusiyyətləri ilə bağlıdır. Bu izaha görə, indi obyektiv olaraq, elə hüquqlar meydana galmışdır ki, onlar ayrılıqla fərdə və ya fərdlər qrupuna yox, bütövlükdə, məcmuya, xalqa məxsusdur: məsələn, inkişaf hüququ, sülh hüququ, sağlam ətraf mühitdə yaşamaq hüququ və s. Bu hüquqlar kollektiv hüquqlar və ya həmərəlik hüquqları adlanır. Lakin göstərilən hüquqlar hələ tam formalşamamışdır və onlar dəqiq normativ məzmunu malik de-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin
İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə
dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının
müdafası, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət
səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi
fəallığının artırılması" istiqaməti
çərçivəsində hazırlanıb

Beynəlxalq səviyyədə insan hüquqlarının müdafiəsi

batlar BMT-nin aidiyəti komitələrinde dinlənilməlidir.

Azərbaycanda insan hüquqları dünya standartları səviyyəsində müdafiə olunur. Adətən, səsvermə hüququ, seçmək və seçilə bilmək hüququ, siyasi qərarların qəbul edilməsi və həyata keçirilməsində müxtəlif yollarla iştirak etmək hüququ siyasi hüquqlara aid edilir.

Vətəndaşlıq-insanın müəyyən dövlətə vətəndaş olmağını bildirən elə hüquqi statusdur ki, vətəndaşın dövlət qanunları ilə qorunduğu və həmin dövlətin qanunlarına riayət etməli olduğunu bildirir. Vətəndaşlıq mənsubiyəti heç də milli mənsubiyatlə eyni deyil. Vətəndaşlıq anlayışı çox vaxt dövlətlə fərd arşadəki hüquqi əlaqə, bir-birinə tərəfəş olmağın qarşılıqlı öhdəliyi kimi izah olunur. Hər dövlət ona vətəndaş olmağın şartlarını özü müəyyən edir. Bununla yanaşı, dövlət və vətəndaşlıq məsələlərinə münasibətini müəyyən edərkən, beynəlxalq normalarla hesablaşmalıdır. Həmin normaları görmək üçün beynəlxalq normala və Konvensiyalara nəzər salmaq kifayətdir.

Iqtisadi, sosial və mədəni hüquqlar haqqında Beynəlxalq Konvensiya təhsil, sosial yardım, tibbi xidmət, mənzil və işə təminat verən ideyaları ehətə edir. Konvensiya haqqında danışilan mədəni hüquqlar incəsənət, ədəbiyyat, musiqi və

dövlətlər əməkhaqqının artımını təmin edə bilmir və bunun əvəzinə, yaşayış üçün ən vacib olan şəyəri - mənzilləri, yeyinti məhsullarını, təhsili, tibb xidmətini pulsuz ya da çox ucuz etməklə, əhalinin təminat sistemi yaradır.

Iqtisadi və sosial hüquqlara dair Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyənnamesində bir sıra maddələr vardır. Həmin Bəyənnamenin 17-ci maddəsində mülkiyyət hüququ qeyd olunur. Mülkiyyətlik hüququ insanın öz əmlakına tam malik olmasına təminat verən hüquqdur. O, cəmiyyətin gücü və arxayınlıdır, çünkü mülkiyyətçi olandan sonra fərd özünü azad və müstəqil hiss edir. Bəyənnamenin 23-cü maddəsində əmək hüquq qeyd olunur. Əmək fərdi və ictimai rifahın əsasıdır. Bundan başqa istirahət, layiqli həyat səviyyəsi və təhsil hüququnu da qeyd etmək olar.

İnsan hüquqlarının daha bir geniş yayılmış təsnifatı isə tarixi məyaya əsaslanır. Söhbət fransız alimi K. Vasak tərefindən irəli sürülmüş "insan hüquqlarının 3 nəslə konsepsiyasından" gedir. Bu konsepsiaya görə, hazırda mövcud olan bütün insan hüquqları öz inkişaf tarixində üç mərhələ keçmişdir və bu mərhələlər əsasında 3 nəsil fərqləndirilir.

Birinci nəslə vətəndaş hüquqları və siyasi hüquqlar aiddir. Qərb ölkələrinin məşhur sənədlərində yalnız

yıldır. Məsələ burasındadır ki, bu hüquqları fərdin dövlətə qarşı subjektiv təbii şəklində formula etmək, demək olar ki, qeyri-mümkündür. Məsələn, inkişaf hüququnu və ya sülh hüququnu iddia qaydasında məhkəmədə necə müdafiə etmək olar? Hüquq yalnız o yerde vardır ki, orada onun müdafiə qaydası vardır. İkinci bir tərəfdən, bu hüquqlar, princip etibarilə, ayrıca götürülmüş dövlətdə tam həyata keçirilə bilər. İnsan hüquqları içərisində, habelə, mütləq hüquqlar və dövlətlərin müəyyən hallarda geriye çəkili biliyi hüquqlar fərqləndirilir. Mütləq hüquqlar, o insan hüquqları də, dövlət heç bir halda, o cümlədən, fövqələdə vəziyyət şəraitində ondan geri çəkili bilmez. Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyasına görə, bu, aşağıdakı hüquqlardır: yaşamaq hüququ (maddə 2), iqtisadiyyət məruz qalmamaq hüququ (maddə 3), köləlikdə və ya asılılıqda saxlanılmamaq hüququ (maddə 4) və qanunsuz cəzaya yol verilməməsi hüququ.

Müsəir dövrümüz qloballaşma proseslərinin süreli inkişafı ilə xarakterikdir. Qloballaşma özü-özlüyüdə irimiqyaslı proses olmaqla beynəlxalq əlaqələrin, dövlət və ictimai münasibətlərin, ümumilikdə, həyatın bütün sferalarına sırayet edir. Qloballaşma siyasi, hüquqi, iqtisadi və sosial proses olmaqla, o

cümlədən də, dövlətlər və hüquq sistemlərinə təsirsiz ötmüşür.

Qloballaşma dövlətlərinin qarşılıqlı təsiri və əməkdaşlığının daha da intensivləşməsinə, onların qarşılıqlı asılılığının isə dərinleşməsinə getirib çıxarı. Heç bir dövlət öz funksiyalarını başqa dövlətlərlə qarşılıqlı əlaqədə olmadan, təcrid olunmuş şəkildə həyata keçirə bilər. Qloballaşmanın məlumat mübadiləsinin və yerdəyişmələrin artması nəticəsində meydana gələn vahid siyasi, iqtisadi və hüquqi məkanın formalşılması ilə müşahidə olunur.

Müsəir dövrədə insan hüquqları yalnız müxtəlif növ sivilizasiyalar və mədəniyyətlər, azadlıq və bərabərlik arasında ziddiyətlərin aradan qaldırılmasına və qlobal məsələlərin həllinə yönəldilməlidir. İnsan hüquqları müasir dövlətin sabit inkişafını təmin etməye yönəldilməlidir. İnsan hüquqları insanların sosial fealiyyəti, onların ictimai münasibətləri, fərdin həyat şəraitini ilə üzvi surətde bağlıdır. Yaşamaq hüququ, łyaqət, şəxsiyyətin toxunulmazlığı, vicedan, fikir, əqidə azadlığı, cəmiyyətin və dövlətin siyasi həyatında iştirak hüququ, iqtisadiyətə məruz qalmamaq hüququ və bununla bağlı digər hüquqlar sivil cəmiyyətdə insan həyatının qurulmasının zəruri şətidir və bu hüquqlar dövlət tərefində sözsüz tanınmalı və müdafiə olunmalıdır.

VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Tək qalmağın faydaları

Həzərpozan, stressə səbəb olan bəzi münasibətlərdən, yalnız qalmaq daha yaxşıdır. Tek qalmaq sizin psixologiyanıza daha yaxşı təsir göstəre bilər. SİA-nın Türkiye mətbuatına istinadən verdiyi məlumatə görə, yalnızlığınızda da xoşbəxt olə bilərsiniz:

1) Teklik əsəblərə müsbət təsir göstərir. Elm təsdiq edir ki, tek yaşıyan insanların əsəbləri daha sakit olur. Tek qalmaqdan və tek vaxt keçirməkdən zövq alan insanlar daha az depressiyaya düşürlər.

2) Mümkün qədər yalnız qalmaq sizin sosial münasibətlərinizə de daha yaxşı təsir göstərəcək. Fiziki olaraq da rahatlıq tapacaqsınız.

3) Araşdırımlarla görə eyni yatağı paylaşan cütlüklərdə 100/50 dəfə yuxarı rejimi pozulur.

4) Yalnızlığı mənimseməyi öyrəndikdən sonra, daha düzgün münasibətlər qura biləcəksiniz. Tek qalmaqdan qorxduğunuz üçün qurduğunuz münasibətlərdən uzaqlaşır, daha doğru və ideal münasibətə sahib olə bilərsiniz. Bundan başqa, yalnız zaman keçirmək daha doğru qərarlar ala bilməyiniz üçün sizə kömək edəcək. Gələcək üçün hədəflərinizi müəyyənəşdirmək üçün tək qalaraq daha düzgün qərar vere bilərsiniz.

Kişilərin cavanslaşma üsulu tapıldı

ABŞ-in Kaliforniya universitetinin tədqiqatçıları keçirdikləri təcrübə əsasında iştirakçıların bioloji yaşıni dərmanların köməyi ilə DNT səviyyəsinde endirə biliblər. SİA-nın verdiyi məlumatə görə, iştirakılardaki hüceyrələrin cavanslaşma prosesi test nəticələri ilə təsdiqini tapıb. Tədqiqatda 51-65 yaşlı 9 ağdərili kişi iştirak edib. Onların hər biri antidiabet həb olan prasteron və metformin qəbul edib. İştirakılara eyni zamanda böyüme hormonu olan somatotropin də vurulub. Dərmanların qəbulundan 1 il sonra bioloji yaş 2,5 il azalıb, həmçinin immun sistemi bərpa olunub.

Hamilə qadın saçını kəsdirdə bilsə?

Ovvəla, İslam dinində qadının saçlarını kəsdirməsi ilə bağlı heç bir məhdudiyyət yoxdur. Qadın istənilən zaman saçlarını kəsdirdə biler. İkincisi, dini məzbi tərəfindən kəsilməsi məsuliyyətini başqasının öhdəsinə qoymur. Yəni ananın saç kəsdirməsi hətta pis əməl olsaydı belə, onun ziyanını övladı çəkə bil-

mez. SİA-nın verdiyi məlumatə görə, üçüncüsü, ananın saç kəsdirməsi ilə bətnindəki uşağın ömrünün müddəti arasında heç bir əlaqə yoxdur. Qadın saçını kəsdirdə də, kəsdirməsə də, övladı Allahın təyin etdiyi qədər ömrür sürəcək. Ömrün uzun ya qısa olmasına, ecelin tez, ya gec gəlməsinə təsir edən bəzi amillər var ki, bunlar insanın özündən asılıdır.

ELAN

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Təhsildə psixoloji xidmət ixtisası üzrə III kurs tələbəsi Orucova Nigar Sərdar qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.
X X X

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Məktəbəqədər təhsil fakültəsinin III kurs tələbəsi Məmmədova Nərgiz Vüsal qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.
X X X

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin İbtidai təhsil ixtisası üzrə III kurs tələbəsi Sofiyeva Lətifə Bayram qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.
X X X

Abşeron rayon Masazır qəsəbəsi Qurtuluş 93 yaşayış massivində yerləşən Bağçalı Evlər MTK tərəfindən Cəfərov Fariq Baloğlan oğlunun adına verilmiş Bina 6 mənzil 31 maliyyə arayışı və müqavilə itdiyinə görə etibarsız sayılır.

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev
Baş redaktorun müavini:
Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.
Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 **Faks:** 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin mövqeyi üst-üstə düşməye bilər.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyatında çap olunur.
Qəzetdə AzərTAC, SİA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600

Ses

Son sahifə

9 yanvar

Güləşçilərimiz İstanbul turnirində mübarizə aparacaqlar

Yanvarın 10-dan 12-dək İstanbulda sərbəst və qadın güleşləri üzrə Avropa, dünya və Olimpiya çempionu Yaşar Doğanın xatirə turniri keçiriləcək. SİA-nın məlumatına görə, ənənəvi yarışda ölkəmizi həm sərbəst, həm də qadın güleşçilərimiz təmsil edəcəklər.

Kişilərin mübarizəsində ölkəmizi baş məşqçi evəzi Zəlimxan Hüseynov və məşqçi Arif Abdullayevin rəhbərliyi altında Əfqan Xaşalov, Pərviz İbrahimov, Georgi Edişərvili (hamısı 57 kq), İntiqam Velizada, Ruslan Qasımov (her ikisi 61 kq), Əli Rehimzadə, Turan Bayramov (her ikisi 65 kq), Ağahüseyn Mustafayev (70 kq), Toğrul Əsgərov, Hacimurad Hacıyev, Hacimurad Ömerov (hamısı 74 kq), Abubakr Abakarov (79 kq), Cəbrayıł Həsənov, Osman Nurməhəmmədov, Hacimurad Məhməddəidov (hamısı 86 kq), Şamil Zubairov, Aslanbek Alborov (her ikisi 92 kq) və Camaləddin Məhəmmədov (125 kq) təmsil edəcəklər.

Qadınların yarışında baş məşqçi Aslan Ağayev və məşqçi Rövşən Umudovun rəhbərliyi al-

dərcələli hakim Xəzər Allahverdiyev 48-ci dəfə keçiriləcək ənənəvi yarışda ədaləti qoruya-caq. Turnir Türkiyənin "TRT Spor-2" telekanalı tərəfində canlı yayılacaq.

Yarışın programına gəlincə, yanvarın 10-da sərbəst güleşdə 57, 65, 70, 86 və 97, qadın güleşində isə 50, 57 və 68 kilogram çəki dərcələrində mübarizəyə start verilecək. Qadın güleşində 3 kateqoriya üzrə medalçılar ilk yarış günün-

da müəyyənəşəcək. Sərbəst güleşdə 5 çəki üzrə təsəlliverici və medal qarşılaşmaları yanvarın 11-də baş tutacaq. İkinci yarış günündə sərbəst güleşdə 61, 74, 79, 92 və 125, qadın güleşində isə 53, 59, 65 və 72 kilogram çəki dərcələrində çıxış edən güleşçilər də mübarizəyə qoşulacaqlar. Qadınların bu çəkilər üzrə çıxışına həmin gün yekun vurulacaq. Yanvarın 12-də sərbəst güleş üzrə son 5 çəkidə təsəlliverici və medal görüşləri keçirilmək yanaşı, 55, 62 və 76 kilogram çəki dərcələrində iştirak edən qadınlar arasında qaliblərin adları məlum olacaq.

Karateçimiz beynəlxalq turnirdə iştirak edəcək

Karate üzrə böyük lərləndə ibarət əsas milli komandamız 2020-ci il mövsümündə mübarizəyə başlayır. SİA-nın məlumatına görə, qadınlardan ibarət komandanın lideri İrina Zaretska (68 kq) yanvarın 10-12-də Çilinin paytaxtı Santyaqoda keçiriləcək Karate 1 Seriya A turnirində iştirak edəcək. Dünya və Olimpiya reytinqinin birincisi İ.Zaretska bu turnirdə qadınlardan ibarət komandanın baş məşqçisi Dennis Morozovun rəhbərliyi ilə mübarizə aparacaq. Dünya Karate Federasiyasının (WKF) bu nüfuzlu turnirine 65 ölkədən 466 karateçı qatılacaq. Yarışın hər mərhəlesi idmançılar Olimpiya reytinq xalları qazandıracaq.

Millimiz möğlubiyyətlə başladı

Qadın voleybolçularından ibarət Azərbaycan milli komandası 2020-ci il Tokyo Yay Olimpiya Oyunlarına lisenziya xarakterli Avropa Təsnifat Turnirində ilk oyununu keçirib. Milli.Az qol.az-a istinadən xəber verir ki, Niderlandın Apeldorn şəhərində keçirilən turnirde ilk rəqib meydən sahibləri olub. Görüş millimizin 0:3 hesablı möğlubiyyəti ilə başa çatıb Qrupun digər qarşılaşmasında Polşa Bolqarıstanla qalib gelib - 3:1 (23:25, 25:20, 25:19, 25:22).

Qeyd edək ki, Azərbaycan yığması növbəti oyununu yanvarın 9-da Bolqarıstanla qarşı keçirəcək. Yanvarın 8-də isə Bolqarıstan - Niderland qarşılaşması oynanılacaq.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyatında çap olunur.
Qəzetdə AzərTAC, SİA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.